

INCA PREMSA TORONA REVISTA

Número 42

DESEMBRE 1996

Preu: 250 Pts.

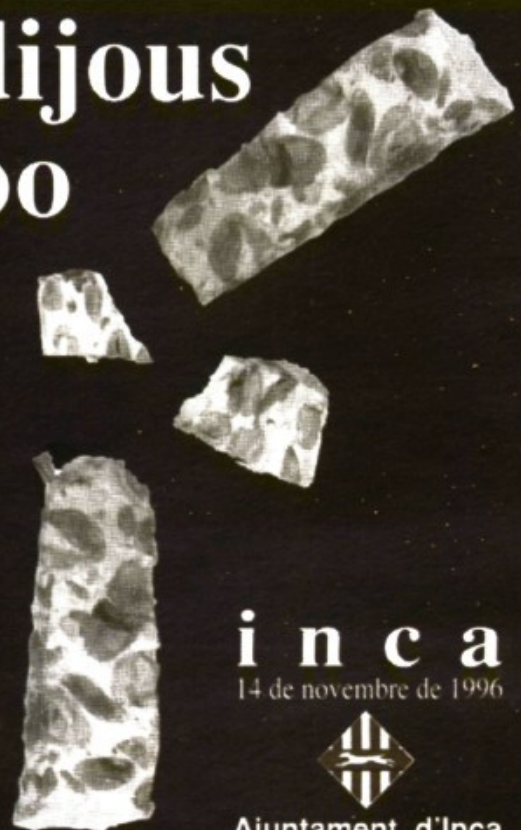
La Balanguera, Himne oficial de Mallorca

Na Mercé, Una dona d'empenta

**Inca, un any més,
acollí la fira major
de Mallorca**

**dijous
bo**

i n c a

14 de novembre de 1996

Ajuntament d'Inca

Edita: **Obra Cultural Balear**
Delegació d'Inca

Presidenta: Mª Mercè Puig i Viñeta

Direcció i Coordinació:
Jaume Gual i Móra
Llorenç Massutí i Nicolau

Col·laboradors en aquest número:

Antoni Alorda Villarrubias
Bernat A. Amengual Martorell
Catalina Amer i Vives
Catalina Ballester Sastre
P. Miquel Colom
Guillem Coll Morro
Rafel Cortés i Forteza
Aina Ferrer i Torrens
Pere Fiol i Tornila
Bernat Forteza Forteza
Carme Lorente Gelabert
Lluís Maicas Socias
Pere Massutí i Ramis
Antoni Mateu Garau
Victòria Picó Aguiló
Esperança Ramis de Plandolit
Pere Rayó Bennassar
Antoni Rodríguez i Mir
Joana Rosselló Morales

Fotografies:

Guillem Coll
Arxiu de l'OCB

Publicitat i subscripcions:

Tel. 50.00.89 i 50.25.93

Redacció:

Vidal, 5 entresol
Apartat de correus 156
07300 - INCA

Dipòsit legal:

PM 451 - 1986

Imprimeix:

Gràfiques SIBA, S.L.
C/ Enginyer Felícia Fuster, 21
Tel. 52.32.44
Santa Margalida

*Els articles signats només
expressen l'opinió dels seus autors.*

Í N D E X

EDITORIAL.....	3
GERRERS D'INCA.....	4
CRÒNIQUES DE TRÀNSIT.....	5
LA BALANGUERA MISTERIOSA.....	7
EL MIRALL.....	8
LES POSSESSIONS D'INCA: SON SERIOL.....	9
TENIR O SER...QUÈ VOL DIR SER FELIÇ?.....	10
TRAFICANTS DE QUÈ...?.....	11
EN BLANC.....	13
CATALÀ - MALLORQUÍ - VALENCIÀ.....	13
LA CONSTRUCCIÓ DE LACOMBA.....	14
ENTREVISTA: MERCÈ, UNA DONA D'EMPENTA.....	15
CULTURA DE DIJOURS BO A DIJOURS B0.....	18
LA SALLE, QUASI 90 ANYS DE DOCÈNCIA A INCA....	19
TEATRE: UNA MAGISTRAL ACTUACIÓ DEL GRUP BRUT.....	20
UN CÒMIC DE SOR CLARA ANDREU DEDICAT ALS INFANTS.....	20
EL MONESTIR DE STA. CLARA A PALMA.....	21
DITADA DE MEL I ESPERÓ.....	22
ESPORTS: ANDREU PERICÀS IZQUIERDO, UN CAVALLISTA QUE TRIOMFA.....	23
ESPORTS: LA LLIGA DEL BASQUET INCA.....	24
RACÓ DE CUINA: FESTES DE NADAL.....	26
ACTIVITATS DE L'OCB D'INCA.....	28
CONCURSOS I CONVOCATÒRIES LITERÀRIES.....	30
L'AJUNTAMENT D'INCA INFORMA.....	31
TEMPS ERA TEMPS... (contraportada fotografia comentada).....	32

Bones festes. Any nou, vida nova. Aquestes frases corren de boca en boca en acostar-se Nadal i Cap d'Any. Són dies d'àpats i convivència familiar. Els dies curts fan que les reunions siguin més acollidores al costat de la foganya, i avui per exigències de la vida moderna, acompanyats d'altres aparells més tecnificats. Sens dubte són dies molt apropiats per reflexionar i fer balanç de la nostra realitat que ens envolta i de com podem millorar-la.

Balears, comunitat històrica?. Aquesta frase, assumida sense interrogació a la manifestació del maig passat a la plaça Major de Palma, apareix més tèrbola i per això avui la plantejam amb un interrogant. Llenegades institucionals, com la del president Jaume Matas de rebre l'autodenominada Plataforma en Defensa de Sa Llengo Balear, entitat antiestatutària i contrària a la unitat de la llengua, a les poques setmanes de prendre possessió del seu càrrec, ens produeixen calfred, ràbia i a la vegada perplexitat. Les notícies sobre l'avanç i les millores de les competències d'algunes comunitats històriques de l'Estat Espanyol posen en evidència la situació de precarietat de la nostra Comunitat. Per això ha arribat el moment de prendre consciència de la situació real de les Balears en relació a l'Estat. L'actual situació no depèn únicament dels professionals de la política - les darreres notícies sobre l'hospital d'Inca, quan el batle retornà de Madrid convençut que cal esperar i que pel 97 no hi res a fer i veurem més endavant, ens ho confirmen - sinó que la situació de cada poble està en relació directa amb els valors que la població viu, reproduceix i manifesta amb el vot.

Dels illencs s'ha dit tradicionalment que érem herbes molles, resignats i amb poca capacitat de lluita. Com a conseqüència d'això, molts encara se senten a gust com a colònia i com a sucursal del poder centralista. L'ús de la nostra llengua ha disminuït, el patrimoni va a parar a mans foranes, pagam impostos i tenim la desgràcia sociològica de ser una comunitat amb poc pes quantitatiu. Si com a comunitat no tenim la capacitat i la voluntat de superar aquesta situació, ens haurem de resignar al resistencialisme.

Un segle de rondaies mallorquines. El centenari de l'aparició del primer volum de l'Aplec de rondaies mallorquines d'en Jordi des Recó, ens obliga, a més de retre homenatge a Antoni Maria Alcover i a la seva gegantina obra, a reflexionar sobre la nostra llengua, ja que som molts els que hem après a llegir en català a través d'algun volum de rondalles que es tenia a l'abast. Les Rondaies, en paraules de Janer Manila, són un pou d'antiga ciència que permet indagar en la vella cultura del poble ... un llibre obert a la investigació i la recerca.

La Balanguera, himne oficial de Mallorca. Així ho declarà el Ple del Consell Insular de Mallorca de dia 4 de novembre. Desgraciadament, l'acord no va comptar amb la unanimitat dels grups polítics, però tampoc no va tenir cap vot en contra. El diputat inquer, Antoni Alorda, afirma a INCA REVISTA, tota comunitat humana que pretengui cohesió interna, que pretengui autoafirmar una voluntat compartida de futur, necessita de símbols propis. La Balanguera és un d'aquests símbols. Serà bona la reflexió del seu contingut.

*La Balanguera misteriosa,
com una aranya d'art subtil,
buida que buida sa filosa,
de nostra vida treu el fil.
Com una parca bé cavil·la
teixint la tela per demà.
La Balanguera fila, fila,
la Balanguera, filarà.*

*Girant l'ullada cap enrere
guaita les ombres de l'avior,
i de la nova primavera
sap on s'amaga la llavor.
Sap que la soca més s'enfila
com més endins pot arrelar.
La Balanguera fila, fila,
la Balanguera, filarà*

*De tradicions i d'esperances
tix la senyera pel jovent
com qui fa un vel de nuviàncies
amb cabelleres d'or i argent;
de la infantesa qui s'enfila,
de la vellura qui se'n va.
La Balanguera fila, fila,
la Balanguera, filarà*

Bones festes i venturós 1997!

GERRERS D'INCA

L'obra de fang és un patrimoni de la humanitat que s'endinsa en els segles de la nostra prehistòria. Alguns arqueòlegs ens parlen que ja en el Paleolític hi ha restes de ceràmica, però si cercam una balquena haurem d'esperar el temps del Neolític, quan l'home ja ha començat a sembrar i a collir i necessita receptacles on posar els líquids i els grans de les seves collites.

El procés que s'ha hagut de seguir pot semblar, a l'home primitiu, una art màgica, perquè aconseguí, mitjançant una transformació química, convertir la terra en una matèria sòlida, capaç de modelar i capaç de perdurar en la forma que li han donada. Capaç de contenir líquids, líquids que abans desfeien la mateixa terra, capaç d'aguantar el foc i encalentic el que s'hi hagi posat dins... realment podia semblar art màgica en mans d'un home o d'un grup superior que aconseguí aquesta ciència potser de manera fortuïta i accidental.

Inclús el Creador apareix en la Bíblia com persona destra en aquesta art, que modela l'home també amb el fang, i quan les seves mans han format aquest ésser, li ha aplicat un altre medi, una alenada seva, i ha arribat a ser una cosa nova i diferent del que era abans. L'obra de fang és summament noble. El Creador també en fa.

A Mallorca tenim molta i bona ceràmica prehistòrica. Basta veure els Museus on no hi manca cap de les espècies que suren en la Mediterrània: llisa, incisa, tassó, tassa, plat, olla... amb anses i sense, cònic o rodó... Hi ha tot un material que sortosament ha estat molt classificat i ben estudiat, de manera que quan es troba un bocinet es pot saber a quina forma i època pertany.

No ens aficarem en les ceràmiques prehistòriques que tenim a Inca, anirem a un temps més proper i a llinatges que encara peduren i que malgrat ja no tenguin aquest ofici, ens queda la constància de la seva pervivència entre nosaltres.

L'obra de fang, com tota feina, estava regulada pels Gremis, que eren agrupacions de menestrals i artesans que produïen, controlaven i regulaven tota la producció que es feia a l'Illa, era el "Collegium Figulorum" o "Col·legi dels Honorables Gerrers, Ollers i Teulers" o "Confraria de la Santíssima Trinitat". Com veis aplegava tots els qui transformaven la terra per a convertirla en objectes que es podien emprar per a fer cases o per a millor viure. Tenia per patró a la Santíssima Trinitat perquè el Creador també s'havia embrutat les mans exercint aquest ofici quan modelà el primer home.

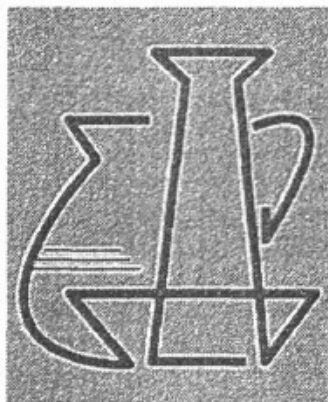
El Gremi inquer fou constituït formalment dia 06.02.1653 i tenia 25 Mestres que tenien forn a Inca. La perfecció que aconseguiren donà fama a "l'obra d'Inca" perquè combinant la terra blanca, que treien dels coneguts "Terrers", i la vermella que

arreplegaven al voltant de Biniamar i Lloseta, sabien donar un bon encert a l'obra que sortia dels nostres forns, obra que era altament preuada tant a Mallorca com fora de l'Illa. Tenia, el nostre Gremi, la Capella de la Santíssima Trinitat de l'església parroquial de Santa Maria la Major, on a la fi del segle passat, enguany ha fet cent anys, s'hi posà el Cor de Jesús, i en record d'aquest Gremi, encara molt present a Inca, es posà, a la part d'alt, un quadre de la Santíssima Trinitat, obra del benvolgut Mester inquer Bartomeu Payeras,

mentre que les imatges quedaren per dins la sagristia i el retaule fou donat a l'església de Montision de Pollença, que Mossèn Miquel Costa i Llobera, l'ínclic poeta, cuidava aleshores de restaurar i embellir. L'escut del Gremi una gerra era guardat a l'arxiu parroquial, i en la reforma que féu a la Rectoria Mn. Gabriel Martorell i Reus a principis dels anys 60, fou posat com adorno a una de les parets de la casa. L'any 1695 el Mestre Gerrer Pere Rubert cobra 5 sous i 8 diners per obra de terra que ha feta pel

Monestir de Sant Bartomeu, i aquest mateix any, un altre gerrer,

Guillem Mestre, cobra una lliura i mitja per altres coses que ha servides al Monestir. Seria de la mateixa família el "gerrer de la present vila" Pere Juan Mestre qui l'any 1718 feia un cens al Monestir. Pere Tortella i son fill Toni han fet un escudeller al Monestir l'any 1717.

L'any 1718 Joan Tortella i Pere Tortella tornen intervenir en la vida econòmica de la casa. Tots sabem com aquesta família ha perdurat en l'ofici fins als nostre dies.

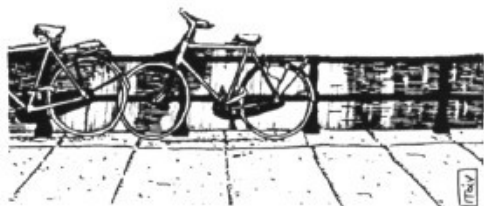
Si miram els preus podrem veure també com anava aquesta indústria. L'any 1701 es pagaren tres sous per una dotzena de cadufos.

El caduf era l'objecte de fang que treia aigua a les nostres sínies i cal dir que el jornal llevonses era de tres sous, si bé en la nova centúria començarà a pujar. Aquest mateix any 1701 una dotzena de gerres ha costat 4 dobles, i dues dotzenes de gerres mitjanceres han costat 3 dobles. Dia 24 de setembre de 1703 es pagaren vint sous per dues alfàbies i deu sous per pujarles al Monestir.

L'obra d'Inca era preuada i necessària pel viure de cada dia, aposta era treballada per la nostra gent.

Pere Fiol i Tornila

CRÒNIQUES DEL TRÀNSIT

*Les flors, de nit, es baden. La foscor
dolçíssima de sons i de consignes,
acull els forasters en els cancells
callats de cantonades clandestines.
Calats de fosc i enllaminits de lluna
plorem com les canals després de ploure.*

"Home Sol". Jordi Larios.

Ja ho veus, al bell mig del cor d'un vent glaçat que xiula i que tan insistentment fa colpejar la finestra he arribat fins aquí com cada mig any en la data convinguda. Just una petita diferència: l'escàs marge d'un dia d'espera perquè arribis. El pensament, desbocat, com si de una inclemència més es tractàs ha acabat asserenant-se cercant l'aixopluc del full i unes poques paraules. Tanmateix, després segurament estriparé el paper. Just és l'esbós, ben bé el començament d'una carta com les que en la distància m'ha avesat, tal vegada massa sovint, a fer. La majoria no arriben mai a les teves mans. Et crearien un deute fictici cap a mi. S'encavalquen en instants massa febles que potser et farien venir al meu costat abans d'hora i temeràriament acabarien amb el precari equilibri que hem aconseguit mantenir. No es cap novetat això, que en els dies freds cerqui en les paraules l'escalfor benigna de la mateixa manera que el cos se'n va cap a l'ancestral companyia del foc. Tenc ara el feix de llenya a la xemeneia, les flames ja onegen pel silenci de l'estança i uns ulls injectats en sang es salvaguarden mirant-les sota l'aparença d'un lleu rastre de son. A dalt hi ha la fusta que cruix enreixant el sòtil de la cabana i a fora la turgent enramada que fitora el cel. De mica en mica per damunt la taula, va parant-se l'oblit de tot i la voracitat del dolor desapareix mentre llanguideix l'espera. El passat resta estès com una enorme planúria blanca on només hi sura ara un camí ple de tu. M'hauria d'haver avesat millor a les seqüències de la nostra relació però cada vegada que tornen a repetir-se els adéus o les trobades em sorprenen a mi mateixa en la més estricta indefensió. Com si la nostra unió s'abocàs irremediablement als ritmes estacionals de la natura. Una llarga letargia per a poder renéixer després. La transfusió precisa. La dosi puntual que ens manté. Però fins arribar a demà manca el llaç furtiu d'una nit que vessa sotraguejant pels gemecs dels arbres. I aquí em tens arrabassant oberts i en flor els records, àvidament, com la begu-

da d'un bàlsam que s'arbora en el passat calibrant la inquietant mesura de uns límits que tant tu com jo sobradament coneixem.

Et veig ara en aquella entrevista a la qual vaig accedir gràcies a la teva intervenció. La possibilitat d'una primera feina. Tu estaves a dalt enmig dels poders decisoris que havien de debatre i escollir. Jo a baix enfilant respostes que pretenien ser hàbils o, si més no, adequades. Era massa jove encara i a més em sentia malament. La teva presència més que ajudar-me m'incomodava. No era la manera de tornar retrobar-nos Vaig perdre els papers al darrer moment pensant en les cares llunyanes i cansades que quasi dormitaven i per damunt de les quals planejava l'ombra d'una decisió presa d'antuvi. Ja m'ho havies deixat entendre abans, que no hi podies intervenir gaire. Tampoc t'ho havia demanat, però et senties obligat. Una mena de deure familiar se t'encomanava quan em veies, la responsabilitat d'alguna acció que aportàs seguretats pel meu esdevenir. No vaig aconseguir la feina però si en canvi el retorn de la teves converses que de mica en mica anaven allunyant la decepció. Només fou qüestió de temps que les paraules arribassin fins a llocs més recòndits, visitant els límits que ens separaven per a fer-los no-res. El que semblava impossible s'anava trastocant i els temors no feien més que posar un deix que des de la llavor del passat, previsiblement esclataria.

He mirat darrera els vidres l'horitzó amararse de grisos cada cop més foscos. De lluny els fanals del poble comencen a obrir-se dins la nit. Un hàlit de claror s'evapora. M'agrada aquest groc difús, disminuït, que s'encomana dins l'obscuritat sense decantar-la del tot. Just el que es fa precís per a poder avançar unes passes. No cal anar més enllà. Sobreviure fent cert només el que el present necessita, deixant d'arrossegar esforç inútil per les boires del futur. Per altra banda una certa sensació de derrota, com si això fos l'altra cara de la moneda. Amagant la roba a l'armari he vist el meu rostre a l'improvisat

mirall de la finestra. Quants anys han passat? no sabria dir-ho, car hi ha coses que pareix que existeixen des de sempre i la categoria de furtivitat no fa sinó estendre una capa de vertiginosa incertesa que es nodreix cíclicament amb la mateixa casta de necessitats.

Hi ha una paret alta, des d'on el destí ens somriu maliciosament. No cal pujar-la. Només de tant en tant fer-li la guitza i estimar-nos baix de l'ombra que projecta. Arrecerats a la porxada de les nostres mateixes limitacions. Cap penediment, ni rancúnia, i sobretot cap batec d'ales que aixequi el vol més amunt que el bri de llum tènue que posseïm. Els nostres braços emergint en un desig irreverent que subsisteix intermitentment i es revifa pels dominis de la fosca com un bell, irrepètible alè.

D'ençà del darrer estiu de boira que enterbolia l'aire i suava l'alba tot el líquid que el sol li havia d'assecar després, sovint m'he aixordat com un embriac, de la vida. Aprendre a mantenir el pensament lluny de l'automatisme amb què passen els fets ajuda, també, a obrir el vehicle dels somnis. L'irreal es fa present i és més perceptible que els objectes i les coses. Les evocacions d'imatges navegant des del passat es desparten com si fossin a volta de cantó i planegen per damunt d'una realitat degradada de camins i circumstàncies. Molts dels meus dies són així: plens d'aquesta boira estranya. He d'imposar-me obrir la porta casa i fer el passeig diari perquè a fora es fonguin les roïneses d'un esperit que es ret perillosament a cavil·lacions insospitades davant del pas dels dies. Llavors amb el contrapès que fan les passes respirant la claror del carrer intent esbrinar en quin calaix he de guardar-te en secret, si en el de la imaginació -malaltissament temptador- o en el de la realitat -volgudament llunyà i apetible-. Tant se val però perquè per a la supervivència nostra -i això és l'únic que importa- només podem comptar amb els nostres encontres intercedint per la matèria voluble de l'atzar.

He pujat l'escala fins l'habitació que ens espera a dalt. La darrera vegada hi deixarem la fotografia. És a la paret clavada. Tenies divuit anys i un somriure enlairat (anys després mirant-la el batejarem com de magrana desfent-se en mel. Records?) de la mateixa casta que la rialla de la nina que portaves a l'espatlla. Una festa d'arbres verds decorava tímidament la nostra abraçada enmig del cercle familiar. Tot és allà: en l'ambigüitat

d'una adolescència perfumada que maldava per créixer i que tanmateix es subjugava davant del paradís egoista de la infantesa que duia al coll. Després em vaig haver de fer gran sense tu fins que ens tornarem a veure, anys després, a l'entrevista. I, de nou, l'espiral del joc que antany innocentment començarem. Tots dos resituant-nos i sense poder fer res per aplacar les ràfegues oscil·lants d'uns cossos que es cercaven com abans per davall de les paraules. El desig s'acomplia cap a fites que desconeixíem i que tanmateix ens haurien estat prohibides davant dels altres.

Prest et miraré els ulls i l'inevitable es recrearà transgredint un vincle de sang i pells que a hores d'ara, t'ho ben assegurat, ja no té cap importància. No hi puc fer res i tot ha resultat ser com aquella mena d'obstacles els quals a força de pensar-hi i topar-s'hi s'han empetitit, devorats en l'ordre natural amb què tot es succeeix. Tu i jo i una herència que ens marcà abans d'hora amb el seu estigma candent i que ara resta morta clavada en la fotografia de la paret. Jugaves a fer-me de germà gran. Tu, el germà d'un pare que mai no vaig conèixer. Em subjectaves feliç i amb força sota l'ull de la càmera. Després vas anar-te'n a estudiar a la ciutat i quan vaig tornar a veure't res no va poder seguir igual.

El vent s'ha aturat i la calma inerta que s'aproxima posarà més angúnia dins la casa. El silenci es disfressa d'imprevists miratges que transiten talment núvols per la vànova negra de la nit. Tenc por i crec que em dormiré com feia de petita després d'algun ensurt. Closos els punys dels records i temorenca m'acoblaré dins el refugi del son com aquell dia en què vaig saber que te'n havies anat sense dir-me res. Després de plorar amargament sola i allargada sobre el llit vaig trobar-te dins dels somnis. M'esperaves a la prominència d'un castell, com en els contes. Tots dos hi érem i una teranyina de mare-selves tapiava de verd les pedres, portes i finestres. Quan després sortírem a perdre'ns per la llunyania els ocells van carregar damunt llurs lloms tots els colors del nostre recer i un tel obscur es precipità damunt dels murs que deixàvem. Ningú, llevat de nosaltres, hi podria tenir accés. L'obscuritat es precipità com una llosa i va caure, hermètica, blindant de negre totes les parets fins que, de nou, tornassim.

Aina Ferrer Torrens.

LA BALANGUERA MISTERIOSA...

El Ple del Consell Insular de Mallorca de dia 4 de novembre va declarar La Balanguera himne oficial de Mallorca. Desgraciadament, l'acord no va comptar amb la unanimitat dels grups polítics, però tampoc no va tenir cap vot en contra.

El PP va haver de cercar el punt mig entre els qui trobaven que era de sentit comú la proclamació de La Balanguera com a Himne oficial (pens que la majoria); i els que mantenen que Mallorca no necessita cap mena de símbols, perquè, a ells, ja els basten els símbols d'Espanya; o, que, en tot cas, si n'hi hagués d'haver, han de ser de nova trinxera, inventats (com la bandera balear, o la diada), per evitar la càrrega emotiva i, si se'm permet la paradoxa, "simbòlica", que caracteritza, indefugiblement, els signes arrelats, els quals, per paga, sempre són reivindicats pels qui "no són dels seus", especialment les veus nacionalistes. En aquest sentit, és ben expressiva la bajanada de Joan Verger, secretari general del PP-Balear i ex-president del Consell Insular, quan qualificava La Balanguera com a "himne d'esquerres". Quin desbarat! Per no parlar d'aquells del PP, que n'hi ha, que encara enyoren el "Cara al Sol". A Inca, el Ple de l'Ajuntament de dia 7 de novembre, donava recolzament a l'acord del Consell amb el suport de tots els grups, tret del PP, que va dar llibertat de vot i es xaparen en 6 a favor i 4 abstencions.

Per tots els qui creim que Mallorca no és una despersonalitzada província d'ultramar, si no un país, amb trets específics d'identitat, la proclamació d'un himne oficial és una bona notícia de la qual ens hem de congratular. Tota comunitat humana que pretengui cohesió interna, que pretengui autoafirmar una voluntat compartida de futur, necessita de símbols propis. La urgència clamava al cel després de la gran manifestació popular en la que el poble de Mallorca reivindicava la seva consideració de "comunitat històrica". Cal reaccionar. Seguim colcant en el vagó de cua de les autonomies de l'Estat, i estam vivint una revifalla de l'anticatalanisme, que és la disfressa de l'antimallorquinisme bel·ligerant per aconseguir més adeptes, un anticatalanisme que ha deixondit la crisi del PP i que compta amb prou finançament com per patrocinar absurdes campanyes de desprestigi de la normalitat lingüística.

Per insistir en les virtuts de La Balanguera, incapaç com som de superar la magnífica intervenció de Damià Pons, Conseller Insular de Cultura, en la defensa de l'acord d'aprovació, li plagiaré sense escrúpols alguns arguments, cites i dades.

Joan Alcover va donar a conèixer el poema el 15

de febrer de 1903, en un dinar d'homenatge a Miquel Costa i Llobera al Gran Hotel de Palma. Amadeu Vives el musicà el 1923 i s'estrenà l'1 de maig del mateix any al Palau de la Música Catalana.

Sobre la primera intervenció de què tenim notícia a Mallorca, he de corregir cordialment a Damià Pons, perquè, abans d'estrenar-se a Palma, ja s'havia interpretat a Inca, com a cloenda d'un concert al Teatre Principal amb motiu de les festes de Sant Abdon, el 31 de juliol de 1925. Els protagonistes ja els vos podeu imaginar: Miquel Duran i l'orfeó l'Harpa d'Inca, sempre atents a les novetats culturals i, especialment, a les que podien enaltir la "Pàtria", per usar la terminologia nacionalista de l'època. No sabem si fou el primer cop, però sí que, a partir d'aquell moment, trobam la peça incorporada en el repertori de l'Harpa, que l'ha mantingut fins al dia d'avui. Recordem que també s'inclouïa en la primera actuació de la nova etapa, en el concert al Teatre Principal el 28 de març de 1983. Confiam que, a partir d'ara, més que mai.

Durant la República es produeix una divulgació progressiva entre els orfeons i a les escoles, així com a la vida oficial. La virulència primera del franquisme l'arracona completament, i no reapareix fins als cinquanta. Però és durant els anys setanta quan La Balanguera torna amb puixança i va adquirint l'aurèola de símbol, car, en moltíssimes ocasions, el públic s'aixeca dempeus, de manera espontània, per interpretar-la amb major respecte.

Damià Pons adduïa com a motius de l'elecció, la qualitat literària indiscutible, la conjunció entre la tradició literària popular (el Cançoner) i la culta, el reflex d'un moment històric de reafirmació nacional (les primeries d'aquest segle) i el simbolisme misteriós de la Balanguera que personifica el poble de Mallorca:

"Esta Balanguera misteriosa que hila tranquilamente el hilo de la existencia, no es ninguna de las Parcas antiguas, sino la campesina octogenaria, arrugada y fibrosa como el tronco de la parra a cuya sombra se guarece, que encontramos a la entrada de las aldeas mallorquinas. Indiferente, sin concupiscencias ni desesperaciones, saca su hilo, siempre igual y monótono. Hay en ella como una encarnación de la especie, de la raza, que absorbe lo individual y transitorio y a cuya existencia perdurable cooperan la muerte y la vida (...). La visión simultánea de lo presente y lo futuro (genuina función del vate en el sentido directo y etimológico de la palabra), el hondo sentido de resignación y esperanza que palpita en estas estro-

fas, la emoció, que comunica el escalofrió, y humedece los ojos; todo recuerda y emula en la felicísima poesía de Alcover lo mejor de la noble inspiración de Schiller.” (Miquel dels Sants Oliver, 1903).

“La idea de fons -ens diu Damià Pons- és la de la continuïtat històrica dels elements constituents bàsics del poble de Mallorca per damunt de les vides individuals, sempre efímeres [...]. El poema té dos versos que sintetitzen a la perfecció aquest contingut central: “Sap que la soca més s’enfila / com més endins pot arrelar”. La idea és ben clara: un poble podrà ser més gran i universal com més fidel sigui a la pròpia història i identitat.”

Però, com insisteix Pons, no hi ha dubte que ha estat l’assumpció popular de la composició, la que l’ha convertit en l’himne de Mallorca, el Consell Insular s’ha limitat a fer oficial allò que era ofícios. Perquè els símbols no s’inventen, si no que es van configurant en el decurs dels segles a partir

d’un procés selectiu d’aquells elements que, per raons diverses, acabaran adquirint un valor de representativitat especialment remarcable. Les institucions, les banderes, els himnes, els escuts, els edificis singulars, les dates i els fets històrics més significatius, els llocs emblemàtics, els personatges més rellevants... esdevenen referències que sintetitzen l’existència de la comunitat, a la vegada que contribueixen a la integració vivencial de cada ciutadà en el seu sí i mantenen viva la memòria col·lectiva, inculcant en els ciutadans la consciència de la seva continuïtat com a poble al llarg del temps.

Per això mateix, faig vots perquè la Diada oficial de Mallorca sia aviat el 31 de desembre, perquè ja ho és “de fet”. Però aquest seria un altre article...

Antoni Alorda “Marrai”.

EL MIRALL

Es llevà espès i malfet. Un malson persistent, tan real com la realitat, l’havia angoixat tota la nit. Tenia el cos arronsat, el cor adolorit i l’esma afligida. De matinada, tot despuntant l’alba per les retxilleres del finestró, una tènue claroreta esfilegassada i la remor de piuladissa l’havien desassossegat. Amb la nitidesa de la impressió recent, havia volgut descriure el somni en una plagueta que tenia a sobre el comodí, però no ho havia fet, condormit i convençut com estava que s’enrecordaria. Ara, però, no recordava amb precisió la causa de l’angúnia. Només imatges inconnexes i una vaga sensació de desànim li oprimien el pit.

Anà cap el bany amb una nàusea a la boca de l’estómac i un oi que perillava esclatar agrures d’un sopar mal paït, beneït generosament amb vins i licors i orejat amb tabacot. Repenjat al lavabo, s’escarabotà una buranya de la galta amb les ungles. Un projectil de pus groguenc s’estampà al mirall. Netejà el regalim amb cotó desmaquillador i espargí la rebava amb l’alè teb i la punta ensalivada del mocador. Dret i endormiscat, fent carusses i ganyotes per

tal d’inventariar la brostada nocturna de pèl i granissons, s’adonà d’un detall que mai havia reparat i que el deixà perplex. Mirà la superfície llisa de l’espill de dalt a baix i de dreta a esquerra. S’allunyà dues passes. S’acostà a dos dits, entelant la lluna amb una bavarada de baf i greix. Clucà els ulls i els obrí de sobte. Guaità. Espaordit per la minuciositat i la fidelitat dels detalls del reflex, mirà amb deteniment el pigment de cada piga, la grandària de cada porus, la profunditat de cada rua. Observà la lleganya al llagrima, la crostereta sobre el llavi, la incipient calvície. Darrera seu, els grops i les vetes del llenyam i del portam, els petits cruïes de l’enrajolat, i, fins i tot, una finíssima teranyina hoste de l’angle del sòtil. Temorenc, traspasà el mirall. A l’altra banda, però, només hi trobà, exactament, el que reflexava. Ara, presoner d’un doble espai igual a una i a altra banda, no sabia ben bé a quina part de la realitat es trobava.

lluís maicas

SON SERIOL¹

Possessió situada, devora el camí vell de Muro, entre Son Ramis, Can Parró i Can Pere de sa Cova.

Son Seriol, durant els segles XVI, XVII i XVIII fou propietat de la família Gual - Seriol -, de la qual prengué el nom. El 1567, pertanyia a l'honor Jaume Gual. Tenia cases i es dedicava al conreu dels cereals. El bestiar de feina eren dos muls, dues egües i una somera. Tenia una guarda de 48 ovelles. Devora les cases hi havia devuit ruscs d'abelles². L'any 1655 la possessió era valorada amb 1.800 lliures i els bens mobles amb 100 lliures³. El 1693 era dels hereus d'Elisabet Gual i Garau i es valorava en 1247 lliures⁴. La família Gual conservà la propietat durant una part del segle XVIII, a més era posseïdora de les possessions de Son Gual de la Casa Vella i Son Gual de la Casa Nova⁵. L'any 1818 era propietat d'Andreu Verd i tenia una superfície de 124 quarterades, les quals es dedicaven al conreu dels cereals, a figueral i a vinya, essent, aproximadament la meitat d'aquesta extensió, bosc i garriga⁶. En el darrer terç del segle XIX (1871), amb una superfície de 103 hectàrees, continuà pertanyent a la família Verd, essent una de les possessions que tenien un major nombre de figueres del terme municipal d'Inca⁷. Actualment, les terres de conreu de Son Seriol estan tancades per paret seca, hi pasturen les ovelles, i hi predominen les figueres i els ametlers.

Les cases de la possessió, ben visibles des del camí vell de Muro, són petites i foren construïdes, probablement, en el segle XVII. Tenen forma rectangular, dues plantes i dos aiguavesos. La façana, feta a base de pedres col·locades amb morter, té les obertures distribuïdes asimètricament. El cos de l'esquerra, de marès, té una gran finestra rectangular al pis. Hi destaca el portal rectangular, situat enmig de la façana. És de pedra viva, amb brancals decorats amb motllures a la part superior i recobert per una llinda⁸. A la planta baixa hi ha, a més, una petita finestra, situada a la dreta del portal i, a la planta superior únicament són remarcables dues finestres amb brancals i ampit de pedra viva, una d'elles situada damunt el portal. A la dreta de les cases hi ha els edificis auxiliars.

Davant les cases hi ha una cisterna amb el coll rectangular de pedra viva, el qual s'aixeca sobre una base també de pedra.

Molt prop de les cases, arran del camí vell de Muro, hi ha la sínia de Son Seriol⁹. La localització de les sínies està condicionada per la presència d'aigua subterrània a poca profunditat. Són d'origen islàmic i ens recorden la presència musulmana a Mallorca, donant un gran impuls a l'agricultura. La sínia de Son Seriol es troba damunt una mota el·líptica de paredat, amb les pedres molt ben escairades, que té adossada un safareig. El pou és el·líptic, amb l'interior paredat de pedra i, a l'exterior, conserva part de la maquinaria de ferro¹⁰ i canalitzacions de marès.

Pere Rayó Bennàssar

NOTES

¹ En aquest exemplar d'Inca Revista iniciatn una serie d'estudis, dedicats a les possessions del terme d'Inca, treball que pensam continuar en els propers números. Els interessats en el tema poden trobar un article de l'autor, sobre la possessió de Son Bordils, en el programa del Dijous Bo de l'any 1995.

² G.E.M. Tom XVI, p. 154.

³ *Llibre d'estims de la vila d'Inca*. 1655. A.H.M.I.

⁴ *Llibre d'estims de la vila d'Inca*. 1693. A.H.M.I.

⁵ *Llibre del cadastre*. 173 I. A.I.M.I.

⁶ *Apeo de la villa de Inca*. 181 S. A.H.M.I.

⁷ ARCHIDUQUE LUIS SALVADOR DE AUSTRIA: *Las Baleares por la palabra y el grabado*. Tom V, pp. 42 i 96. Palma de Mallorca. 1987.

⁸ Els portals de pedra viva, recoberts per una llinda i els brancals decorats amb motllures a la part superior, son freqüents a Inca. Aquest tipus cobertura ens permet datar les cases de Son Seriol en el segle XVII. Trobam portals similars a l'església de l'antic convent dels dominicans (portal lateral), al monestir de Sant Bartomeu (porta principal del monestir i portals de l'església), ambdues construccions datades en el segle XVII, i a alguns edificis civils entre d'altres, Can Campos i Can Marron.

⁹ Actualment les sínies conservadas en el terme municipal d'Inca són escasses. A l'inventari fet per l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria el 1872 n'hi havia 57. A un altre inventari, fet per Valdés, l'anv 1951 tan sols en relaciona 20. Cf. CAÑELLAS I SERRANO, Nicolau S.: *L'aigua, el vent i la sang. L'ús de les forces tradicionals a Mallorca*. p. 36. Ed. Documenta Balear. Palma. 1993.

¹⁰ El tipus clàssic de sínia a Mallorca és totalment de fusta. Les sínies de ferro responen a innovacions posteriors. Cf. CAÑELLAS I SERRANO *Ibid.*, p.p. 38.47.

TENIR O SER... QUÈ VOL DIR SER FELIÇ?

Inevitablement, amb els dies de Nadal que ja s'acosten mentre es prepara la publicació de la nostra revista, em festeja una idea persistent que visita el meu pensament sovint, però que, en tot cas, no oblida mai la cita que, des de fa temps, tenim sempre per Nadal.

El tema que, com vos deia, em ronda tant pel cap aquests dies és una qüestió per damunt tot existencial: és el tema etern de la recerca de la felicitat; recerca per als més escèptics, rutinària, i sorprenentment apassionada per als més convençuts, que potser també cal dir-ho, normalment sempre són més pocs.

Ens passam la vida intentant ser feliços. De fet, la nostra vida és un llarg pelegrinatge, l'objectiu del qual no acabam potser de saber definir. Els dies transcorren i nosaltres insistim a cercar-la, desitjant-la per nosaltres i per les persones significatives en la nostra vida, com a un regal preciós que hem triat amb cura i que mai no ens cansam de fer. Al final, potser acabam el camí sense saber si l'hem arribada a experimentar o no; tal vegada són molts els que passen pel seu costat sense saludar-la, fins i tot sense reconèixer-la. El que potser passa en realitat és que pensam en ella com en quelcom tan, tan especial, que quan ens la presenten la tractam amb imperdonable descortesia i seguim assegurant que no som capaços ni tan sols d'imaginar-la.

El fet és que, pel que es dedueix després d'observar sense gaire deteniment el nostre voltant, en uns dies en què el sentit tradicional de Nadal ha quedat totalment desvirtuat i és absolutament malentès, estam sotmesos a un bombardeig brutal que ens "incita" a ser feliços i a experimentar sense excusa aquesta mena d'estat meravellós que poden gaudir sense restriccions morals tots aquells que s'apunten a consumir; vet aquí la paraula màgica. Tot es redueix per tant a consumir, no importa massa el què; la qüestió essencial és consumir. Hauríem d'afegir en tot cas que, com més gran i important sigui aquest consum, més felicitat, evidentment. Així és que la primera lectura de tot aquest gran desbarat que a molts ja ens sobrepassa és que els que no consumeixen no poden ser feliços, perquè, és clar, si no tenen res!

Tot i l'afany de molts per ignorar-ho, pregonant asèptics desitjos de pau i felicitat per tothom, Nadal és una època de l'any en què les diferències entre els que poden i els que no poden per què, en definitiva, tenen o no tenen, es fan espantosament manifestes. És aleshores quan la qüestió de la qual us parl es converteix malauradament en un tema estrella, i em preocupa que ho sigui perquè crec que si en parlam tant és degut a que aquesta endimoniada dinàmica que ens embolcalla no satisfà en el fons ningú. Potser aquí podríem trobar una explicació de perquè en aquesta època de l'any es passeja tanta gent amb depressió...I és que, la veritat, si ser feliç vol dir tenir tres cotxes,

millor que tenir-ne només dos, tenir un apartament a primera línia de la mar, o pegar-se unes atracades de menjar com per acabar ingressat per crisi gastro-intestinal..., no queda altre camí que reconèixer, ens faci més o menys gràcia, que la nostra existència és bastant estúpida i innecessària. Així que, no sé què en pensau vosaltres, però jo necessit aferrar-me, talment ho faria un naufrag, a una altra forma d'entendre tota la història; sinó, sé que corr el risc d'ofegar-me irremeiablement.

Després de donar-li algunes voltes, em decant per pensar que l'estat de felicitat absoluta que la societat de consum s'afanya per vendre'ns no existeix més que en els acabaments de les rondalles i en el que imaginam que seguiria al final d'una pel·lícula romàntica. No és possible, per més que ens agradaria, viure en un estat permanent i immutable de felicitat en el que puguem torejar les preocupacions quotidianes i evitar els maldecaps que ens provoca tenir innecessàries inquietuds quan un vol millorar, i no en parlem quan el que es vol és provar de canviar, el funcionament de determinades coses.

Per això em sembla que no queda altra cosa que acceptar que només podem aspirar a gaudir estones efímeres de felicitat que, pel fet de ser-ho, poden ser experimentades com a vivències especialment valuoses i, a més, inconfusibles. Crec que la felicitat s'ha de tastar a xucladetes curtes i espaiades, no fos cosa ens caigués malament per no saber o qui sap si per no estar preparats per digerir-la. Segurament la felicitat es troba en les petites coses, en les més quotidianes i properes; potser ens estam complicant massa la vida sense importar-hi. Gaudir un petit encontre amb algú a qui estimam, aprendre de la saviesa dels que més saben, compartir un desig i treballar conjuntament per fer-lo realitat, tenir el plaer d'encetar el començament d'una nova amistat...; qui diu que aquestes coses no contribueixen a gaudir petites bombolles de felicitat, tal i com em desitjava esplèndidament un bon amic un dia?

Així és que, i potser comença a ser hora d'acabar, el que ens suggereix el poeta Kavafis a "Itaca" podria ser d'aquest article la millor conclusió: l'essencial de la vida es troba en el camí que feim dia a dia, en tot el que aprenem i descobrim en el nostre viatge cap a l'ideal, i potser no és fins que cadascú arriba al final del seu trajecte quan se n'adona que ha estat més important el viatge i no tant el destí cap al qual ha estat dirigint-se durant tota una vida. Tenir aquesta certesa mentre anam fent camí, sense haver d'arribar a la seva fi per comprendre-ho, ens pot permetre valorar el propi procés i gaudir-lo en tota la seva dimensió. Aquest sí que podria ser, sens dubte, un dels millors regals de Nadal que mai ningú ens hagi fet.

Victòria Picó i Aguiló

TRAFICANTS DE QUÈ...?

Ignoro si qui es disposa a llegir-me va assabentar-se per la premsa d'un fet que, per inusual, podria ésser digne d'un episodi de la famosa sèrie televisiva "Expediente X". No us estranyeu gens si un dia d'aquests us trobeu pels carrers de Ciutat amb els agents de l'FBI Fox Mulder i Dana Scully investigant l'arribada a Mallorca d'una colla d'éssers singulars que tenen com a ofici o voluntat l'edició d'això que en mostrar-hi certes preferències, la gent del carrer et mira de cua d'ull i amb un somriure a la

1r Congrés de

TRAFICANTS DE POESIA

boca pensa: aquest o està sonat o és més "maricó" que un colom coix.

Es tractava del 1r. Congrés de TRAFICANTS DE POESIA que reuni a Ciutat de Mallorca, entre els dies 15 i 17 de novembre, una seixantena d'editors de revistes i llibres de poesia d'arreu de l'estat Espanyol (Reduccions, Ostiela, insula, El Gato Gris, L'Aljama, Esment, Por Ejemplo... o editorials com Xerais, Pamiela, Hiperion, Columna...) per tal de debatre sobre l'estat en què es troba actualment la salut de la poesia i posar damunt la taula les diverses problemàtiques que envolten el món de la seva edició.

Dues exposicions ("Art i Poesia", al Casal Solleric i "Miró i la Poesia" a la fundació Miró), un homenatge (a Blai Bonet), tres taules rodones ("El futur de l'edició dels llibres de poesia", "El futur de l'edició de revistes de poesia" i "Edicions d'Art i Poesia") i una ponència ("Noves tecnologies, nous suports") van ser suficients per deixar constància de que la poesia és viva, que continuarà viva tot i les prediccions catastrofistes d'algun poeta-editor predicador-desencantat per no ser la guixa del món, malgrat que per aconseguir-ho el poeta i la poesia hagin d'adaptar-se a nous llenguatges o nous suports.

Durant aquests dies va haver-hi qui de la seva paraula volgueren fer-ne oracle per al poble, creient que la seva boca era mesura de tot el coneixement humà. Oblidant que hi ha un moment per a cada realitat i que cada realitat pot tenir diversos moments per a

viure-la, segons les necessitats inherents de qui les viu; que la suma de tot fa tot; que la poesia pot ser llegida en silenci o acompanyada de música, en veu alta davant un públic oient o pot ser enregistrada amb qualsevol mitjà visual com auditiu com ben palès quedà el dia de l'homenatge a Blai Bonet, on el públic assistent al Teatre Principal de Ciutat va poder gaudir la presència mediàtica de Blai Bonet tot i que aquest no hi era present gràcies a les noves tecnologies del CD-Rom.

Es parlà de l'edició en les diferents llengües de l'Estat Espanyol. Alguns llançaren pestes contra les subvencions mentre altres reclamaven la col·laboració institucional sempre que es fes d'una manera justa. Altres defensaven l'edició elitista com a eina per a sobreviure i alguns repartien les seves revistes entre els assistents de manera totalment altruista. Però hom tenia en tot moment un exemple a mà per recolzar la seva tesi de manera irrefutable.

Llançaren exabruptes com que hi ha més escriptors que lectors de poesia. Algú amenaçà amb reduir de manera dràstica el número de llibres editats, d'editar només autors consagrats i deixar de banda els menys coneguts per a què so facin com puguin, que en tenir algun valor ja intentarien ells fer-se'ls seus.

Parlaren en tot moment i sota l'òptica de l'editor de la publicació, de la distribució, del mercat, de la creació de circuits alternatius, de la manca de caixes de ressonància adequades que es facin eco del seu treball, del poc nivell de lectura de la gent del carrer... ¿Però, quan ha llegit la gent en la mesura que ells consideren òptima? Mai, la gent tot i saber llegir, continua essent analfabeta. Què deixi de ser-ho depèn de tota una sèrie de factors ara massa llargs d'anomenar i de ser tractats.

Sense arribar a cap solució que els suposés la troballa de la pedra filosofal amb la qual resoldre totes les seves desgràcies i ventures, la reunió de tanta gent deixà entreveure, sense que qualcú es donés per assabentat, evidents auguris de llarga vida per a la poesia, de que mentre hi hagi un poeta hi haurà algun alienígena que cregui en ell i estarà disposat a publicar els seus escrits.

I si tot això fou possible va ser gràcies a un mestre de cerimònies, Xavier Abraham, que ha esdevingut imprescindible per a la celebració de qualsevol tipus d'acte poètic que tingui lloc a la nostra terra. Sens dubte el món de les lletres catalanes a Mallorca té ja molt a agrair a aquest majordom de la literatura que amb pinta de bucaner desembeina la ploma i deixa anar el seu temps per defensar la seva passió de viure: la poesia, a la qual destina el temps robat al temps de sobreviure dedicant-se a fer pentinats en una perruqueria-llibreria anomenada Sagitari, indret on hi guarda el tresor del seu treball diari, perduda entre plaça Gomila i el bar l'Havanna, caixa de ressonància des d'on, també per mor d'ell, tants i tants poetes van poder donar a conèixer la seva obra a la resta de Mallorca.

Antoni Rodríguez i Mir

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA -Centre Coordinador-

La ciutat d'Inca compta amb dues Biblioteques Municipals que pertanyen a la xarxa del Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular de Mallorca.

Les biblioteques estan dotades de les darreres novetats editorials i estan al servei dels ciutadans d'Inca.

BIBLIOTECA CAN DURETA

Ubicada al C/ Dureta, al Casal de Cultura, just al costat de la plaça de l'ajuntament

Telèfon: 88.02.76

Horari:

De dilluns a divendres: Matí: de 10 a 14 hores
 Tarda: de 16 a 20 hores

Dissabte: Matí: de 10 a 13'30 hores

BIBLIOTECA DE CRIST REI

Ubicada a la barriada de Crist Rei, just al costat de la parròquia.

Telèfon: 50.45.97

Horari:

De dilluns a dijous: Tarda: de 17'30 a 20 hores

El divendres està tancada

**Consell Insular
de Mallorca**

EN BLANC

Una de les recompenses d'haver d'aixecar-me cada matí, és desplegar el diari mentre comença a fumejar l'aromàtic cafè, reconfortant com un vuitè sagrament.

Un dia de pagès vaig tenir la sorpresa de rebre'l completament en blanc; talment un vulgar quadernet de paper d'estrassa.

Malgrat de no ser 28 de desembre, vaig pensar, innocent o no, si seria una broma del repartidor. El que és cert, és que aquells fulls en blanc, endemés de rompre la rutina, em feren pensar. Desitjant una portada digna del periòdic "Buenas Noticias". Res de Zaires, ni desgràcies, ni violacions, ni fam i misèries. Aquell exemplar inèdit era només un somni. Aquell dia, com quasi tots els dies, no n'hi havia cap de bona.

Pensant en la hipòtesi de què un dia no es produïssin notícies d'interès, els professionals les haurien d'inventar. O treure del fons del calaix un article intemporal per omplir buits.

Perquè escriure, quan ve de gust, és un privilegi. Un sedant.

La comunicació màgica entre l'individu qui parla i el qui escolta.

No hi ha res més humà i gratificant que agafar lliurement un tema, desfer-lo, cercar i recercar el sentit exacte de cada paraula, reflexionar i poder expressar sentiments, tenint tot el temps que vulguis. Fins i tot, amb esforç i un poc de gust pot sortir un treball d'artesà, o un burrot en lloc d'una filigrana... Escriure és una forma de viure.

Admir als periodistes que tenen l'obligació d'omplir cada dia la columna en blanc, lluitant contra el temps que vola i les lletres de motle impassibles, i encara son capaços de fer literatura. Respect els que, en directe, donen la cara davant la càmera indiscreta, amb el pànic de quedar en blanc.

Si fos ver que el periodisme mata la literatura, no sobreviurien aquests pocs escriptors tan clars com els campanars, que entre les presses i les muses passen del pes vanitós del llibre, a l'efímera i lleugera fulla d'un periòdic. Brostant natural el seu geni, de la terra fèrtil, com ho fa la rosa, omplint de bellesa i aroma l'espai d'un matí. I tant se val si l'endemà els pètals mustis i les fulles caduques volen sense destí pel camp, tant vast de la terra prima!

Salut, amor i pau per a tots.

Catalina Amer Vives

CATALÀ-MALLORQUÍ-VALENCIÀ

Pensam que aquesta és la millor manera d'expressar la realitat, nostra realitat lingüística.

Fou el mateix Fabra (1868-1948) el qui, volent portar a terme l'obra del redreçament de la nostra estimada parla, proposà tal denominació, "varietats".

Tal vegada no s'ha insistit en senyalar, en la totalitat, els vertaders motius de l'haver-se produït tals "varietats". Potser que pensin alguns que basti la geografia simplement: la mar quant a Mallorca, l'annexió física a regions d'altres parles quant a València.

No negarem que hi pugui haver quelcom d'això, més quant al valencià que al mallorquí o baleàric.

S'ha d'admetre prou que ho saben els historiadors actuals que tant l'arxipèlag balear com el regne de València conservaven un nombre no petit de "cristians" o mossàrabs, que parlaven el seu romànic quan es produí el fet de la conquesta catalana. Es clar que aquell romànic estaria tot esquitat d'arabismes, sobretot referents a coses o objectes concrets, la majoria dels quals són vius en el mallorquí i valencià actuals, o figuren en els diccionaris generals de la llengua catalana.

Nosaltres creiem que és bàsica per explicar l'existència de les tres "varietats", la presència de mossàrabs, sobretot a Mallorca i més o menys a les altres illes de l'arxipèlag.

Recordem, de passada, que Mallorca, amb l'arxipèlag, havien estat romanitzats dos segles abans de Jesucrist i que la conquesta catalana, per les forces de Jaume I s'esdevingué el 31 de desembre de 1229. La de València, l'any 1232.

Mes nosaltres volem insistir en el fet de les "varietats" del català. I més concretament en les peculiaritats de la "varietat" mallorquina. Podríem afirmar que aquesta, la mallorquina, no s'explica sense l'existència dels mossàrabs que parlaven el seu romànic, sembrat dels arabismes als quals hem al·ludit i que han passat al català general, potser més abundantment en l'esmentada nostra "varietat" mallorquina.

Citemne alguns, només dels referents a l'aigua: "sìnia", "sìquia", "safareig", "aljub", "alfàbia", "gerra"...

I una curiositat. Muro, nostra coneguda vila, no és un llatíisme acabat en o, com s'afirmava abans, sinó el plural de marja, "aigua embassada". No us sona Sa Marjal, topònim, per allà prop?

I qui hauria ensenyat als nous colonitzadors expressions tan nostres com "a balquena", "a bazzef"? Ambdues expressions són aràbigues i signifiquen "molt", "en gran quantitat". Haurien, els àrabs romanos a l'illa, posat una escoleta on hi haurien acudit els vencedors a aprendre aquella estranya llengua? Podríem explicar detalladament la formació i significat exacte dels components. Més allargariem massa el nostre escrit. Poden ésser objecte d'una nova col·laboració. Vendrà si encara hi ha vida i salut.

Fra. Miquel Colom, T.O.R.

LA CONSTRUCCIÓ DE LACOMBA

Una proposta de diàleg amb el temps

No és gens fàcil parlar d'escultura contemporània, com tampoc ho sembla el fet d'intentar justificar uns principis vàlids que ens permetin estructurar les diferents experiències escultòriques que ens han arribat a partir dels anys 60. Aquesta constant referència cronològica no és en absolut gratuïta, sinó que esdevé obligatòria a l'hora de parlar del canvi sofert a les tendències artístiques desenvolupades a partir de la segona meitat del segle XX; quan l'avantguarda es mostra com un joc complex i ambigu, on apareixen manifestacions que s'esforcen per reivindicar el valor artístic de l'obra d'art i les que en neguen la seva validesa.

Així i tot, una breu introducció a l'escultura contemporània sembla una opció impossible i innecessària a una proposta, aquesta, on l'abstracció "escultura" veu desplaçat el seu interès cap al con-

cret "mans, mans, mans, peus" l'obra que Joan Lacomba ha realitzat a l'interior del Claustre de Sant Domingo d'Inca.

La proposta de Lacomba escapa de la qualitat que ha caracteritzat aquesta manifestació artística durant segles i segles d'història. De Fídies a Miquel Àngel, Rodin i una llarga llista de contemporanis, abraçam una producció on la qualitat intrínseca d'aquesta expressió artística era la seva potencialitat per a convertir la matèria (massa) en forma (objecte) mitjançant un procés de manipulació (mollejat).

Ara bé, com hem esmentat abans, després de les tendències informalistes que sorgiren arrel de la II Guerra Mundial cal parlar de noves formes de creació; apareix el que es coneix com a art conceptual (definit per Marchà Fís, com aquell art que refusa tota funció d'utilitat mundana, i que s'arplega per autodefinir-se o esgotar-se descobrint la seva pròpia estructura).

Una de les superacions primàries dels informalismes és la que té un rerafons més constructivista (un estil més geomètricament ordenat). Joan Lacomba a aquesta, potser la seva primera experiència conceptual dins aquest camp artístic, no li va ser gens difícil recorre, més que mai, a la mesura i a la geometria per construir el seu "mans, mans, mans, peus". Una escultura, a més, preconcebuda per un espai que esdevé sistema estructural de l'obra. Es tracta del pati interior del claustre de Sant Domingo. Impertorbable al pas del temps amb la complicitat que des de la distància històrica li concedeix l'arquitectura, Lacomba topa amb unes formes que es presenten com a expressió d'ordre, mesura i simplicitat. Concretament el quadrat com a forma pura, esdevindrà el component "estructural" ideal on "construir" la seva obra.

"Mans, mans, mans, peus" és una escultura que recorre a objectes industrials (formes) i a una matèria elaborada (corda) amb els que l'artista realitza un mòbil que s'aixeca en perspectiva, talment una cortina de pluja, creuant tot el pati.

La sintaxi d'aquesta obra passa pel màxim ordre, ofert per les possibilitats combinatòries dels dos elements que la configuren. Així idò, el que fa Lacomba no és jugar amb la forma sinó crear-la mitjançant un sistema mètric modular (com també ho feien els antics constructors de l'antiguitat clàssica). Amb la col·locació repetitiva i rítmica de les parts aconsegueix la "gelstat" (un tot), on les parts per si soles no tenen cap lògica, sinó que han estat treballades en sèrie, talment com un producte de manufacturat, on l'apreciació només es fa possible una vegada acabat el procés de fabricació.

Considerant que la percepció total de l'obra només és vàlida des de la distància, la seva visió es veurà sempre condicionada pel punt de vista escollit per l'observador, donant pas a una multiplicitat de lectures diferent. Essent aquesta una qualitat intrínseca a la contemplació de l'obra, hom no es cansa d'observar-la i de fer-la jugar amb els efectes naturals que la condicionen (llum, aire), com tampoc poc deixar de contemplar-la en relació a l'espai pel qual va ser concebuda. Això sí, sense oblidar que potser demà només ens quedarà el record del que fou; mentre, el claustre seguirà desafiant el pas del temps i esperant, potser, la possibilitat de servir de marc artístic per una nova proposta de contemporaneïtat, com un lloc més on l'home dels nostres dies pugui escapar de les presses i dels renous per gaudir del plaer de contemplar la bellesa efimera dins la bellesa que el pas de la història ha guardat tan gelosament.

Catalina Ballester Sastre

NA MERCÈ, UNA DONA D'EMPENTA

Na Mercè és una dona força batallivola vers el món de la cultura. Dona compromesa que ha lluitat per a reivindicar un món més humà i compartit. Jo, l'adjectivaria de "valenta", semblant a "Ses Valentas Dones" de Ca'n Tamany que rebutjaren l'atac dels turcs a Sóller.

Poder entrevistar a na Mercè és un plaer. La seva veu surt a borbollades i sense espera. Les paraules brollen sota l'impuls agosarat d'un compromís que dóna com a penyora.

Na Mercè Puig i Viñeta va néixer a Sant Pere de Torelló (municipi d'Osona, de la comarca de Vic). Poble petitó que quasi no arriba als dos mils habitants.

La seva infància fou com un pom de flors. El carrer fou el primer gran amic que l'ensenyà a fer bona gavella amb els seus companys. Quan parla de la seva infantesa els ulls pipellegen d'emoció. Les estampes enyoradisses reviscolen com un somni daurat.

- Mercè, quins records guardes de la teva infantesa?

- Els meus pares tenien un taller d'escacs. La meua minyonesa va transcórrer d'allò més alegre. Record un carrer llarg i ample amb cases baixes. El carrer era el lloc on ens reuníem per a jugar. Davant casa nostra hi havia un solar que ens servia per a desplegar els nostres entreteniments. Dies plaents i joiosos que es fan força difícil poder oblidar.

Recorda amb tots els ets i uts el grup de teatre que tenien i les obres que representaven per a tots aquells indrets. Fou una experiència que encara perdura. El teatre és una de les coses que més li agrada a na Mercè.

- He procurat transmetre als meus fills tot allò que he estimat. Els meus primers anys han estat un pilar fonamental per a arribar com som ara. Encara faig memora d'aquells campaments on dormíem damunt uns sacs plens de falguera o quan nedàvem al riu. Eren anys de felicitat i ens hi sentíem bé.

- Parla-nos de les primeres persones que guardes bona recordança.

Amb tot detall remembra na Júlia Alemany i na Josepa Abilés, mestres d'escola.

- Na Júlia i na Josepa foren mestres i educadores. M'ho ensenyaren tot. Gràcies a elles vaig poder estudiar el Peritatge Mercantil. Anava a examinar-me a Barcelona.

Durant els primers anys d'escola començà a descobrir les foranies i voltants d'aquells paratges. El Coneixement del Medi, com es diu ara, fou una assignatura viva que empapà de bon grat els seus desitjos i obrí de pit en ample la seva imaginació.

- Sents nostàlgia?

- Les arrels sempre han tingut un lloc privilegiat. Aquestes estampes d'antany m'han ser-

vit com a punt de referència. M'han ajudat molt.

Sembla on té la mà dreta. Es posa tova quan parla del seu estimat poblet de Sant Pere de Torelló. Fa grans bocades i presumeix amb un ulls com unes taronges del seu carrer llarg on va començar a estimar i a descobrir.

- Persones que han influït dintre de la teva vida.

- N'hi ha hagut moltes. No puc oblidar els Caputxins de Sarrià que tant m'ajudaren a descobrir nous estils de vida cristiana. El Pare Ramon Ballester de Lluc; el matrimoni Gual Alomar i el matrimoni Navarro Izquierdo que varen creure amb el nostre projecte; N'Antònia Font...

L'any 1968 es casa amb en Josep Serra i s'instal·la a Barcelona.

- Què representa aquesta etapa a Barcelona?

- Primer ens vàrem haver d'adaptar. Estim Barcelona perquè és aquí on nasqueren els meus fills. També guard un bell record de la diada de l'onze de setembre del 1977. Prop d'un milió de persones es manifestaren i desfilaren davant l'estàtua de R. Casanova. Aquestes manifes-

E N T R E V I S T A

tacions eren prohibides sota el franquisme. Poder viure aquesta diada fou una experiència força important i que mai oblidaré.

- Quan començares a fer feina amb els joves?

- Durant els anys que vaig estar a Barcelona vaig mantenir contacte amb els caputxins de Sarrià. L'Enric Castell, el Pare Massana i el Pare Llimona, caputxins, m'ajudaren a descobrir nous horitzons dintre de l'església. Em presentaren una església viva, compromesa, renovada i oberta. Els anys de catequista amb els Pares Caputxins fou un bell principi per a nodrir les meves inquietuds. Encara sent la veu del Pare Castell que em digué: "Si un dia vas a Mallorca forma un esplai". Aleshores havíem pensat a traslladar-nos a Mallorca per motius de feina. He tingut la sort de poder parlar amb el Pare Massana, caputxí de Sarrià. Persona

força amable. Em feia aquesta confessió: "Na Mercè, o la noia de Vic, així com nosaltres l'anomenàvem, era una al·lota molt creativa i il·lusionada, aleshores era catequista. El seu voluntariat va fer créixer il·lusions i mantingué un compromís vers els demés. Era una noia molt maca. Si la veis, - em diu-, donau-li records de part meva i dels catequistes". El Pare Provincial dels Caputxins de Pompeia Enric Castell em deia: "Na Mercè era una noia que col·laborava força bé. La recordam com una noia molt dinàmica".

I fou així, una vegada a Mallorca l'any 1980, amb un no res i amb els trumfos a la

mà, començaren les llargues vetllades del matrimoni Mercè Puig i Josep Serra; en Joan Parets, rector de Crist Rei (1981-84) i d'en Llorenç Sastre, Vicari Episcopal. La gestació de l'esplai s'Estornell d'Inca començava.

- Quan començà el grup s'Estornell?

- Després d'un curs de monitors i monitores a Santa Llúcia l'any 1982, es va formar un Consell Coordinador format per: Joana Maria Coll, Catalina Ferrà, Antònia Llobera, Fermin Fernández, Josep Serra i Mercè Puig. Des

de l'any 1982 al 1987 hi vaig formar part.

- Què ha estat per a tu el grup s'Estornell?

- El grup d'esplai m'ha ajudat a apropar-me més a Inca, a consolidar l'amistat. Aquest grup ha servit perquè s'hi implicassin els pares i mares. Un moviment integrador i normalitzador de la nostra llengua.

- Per què el nom de s'Estornell?

- Fou per eliminació. N'hi havia molts i al final triàrem s'Estornell.

La bona estrella de na Mercè ha seguit il·luminant el nostre preat i estimat ocell. "L'ale-

gria de veure un infant que riu", segons paraules de la nostra bona amiga Mª Francesca Alorda, omple el cor de complaença i de goig. El grup s'Estornell ho ha aconseguit.

Durant tres anys, del 1991 al 1993 ha estat al capdavant dels Grups d'Esplai de Mallorca.

- Aquests tres anys foren difícils, així i tot, varen ésser positius. Ens posàrem a fer feina. Cada quinze dies ens reuníem a Binicanel·la per planificar les tasques. Vaig adonar-me'n de què la feina era molt burocràtica, degut a la situació en què, en aquells moments, estaven els Grups d'Esplai de Mallorca. Em trobava millor treballant directament amb la gent jove. Guard un record extraordinari dels meus companys del Consell Permanent

Ensems, començam a parlar del jovent, dels seus problemes, de les seves il·lusions, del seu futur. Amb una esgarrapada i a la impensada em diu:

- Jo crec amb la gent jove. M'hi sent bé amb ells.

Des de l'any 1994 (22-03-94) na Mercè és la Presidenta de l'OCB a Inca. Durant aquest temps l'OCB ha gaudit d'una força plena d'espères que ha enllumenat l'afer de l'entitat. L'objectiu principal de na Mercè és: "Tenir una gran dosi d'il·lusió, un únic objectiu. El d'obrir-nos al màxim de gent possible, sobretot als joves, perquè siguin molts més encara els qui participin i engrandeixin el projecte comú de fer país".

La nostra Presidenta de l'OCB a Inca ha pres partit, i ho ha pres a la valenta. És de bona soca, robusta com el roure i

melosa com la bresca. "Només serà capaç de transmetre amb convenciment, allò que ha estat assumit abans fins a les mateixes arrels", em diu.

- Per què et presentares com a Presidenta a l'OCB d'Inca?

A cop calent i com una sageta em diu:

- Jo no em vaig presentar. No hi estava disposada. He de dir que m'animaren. Els primers mesos em sentia com una òrfena i vaig haver d'enginyar-me. L'objectiu primordial que volia aconseguir era que l'OCB s'obris de bat en bat a la gent. La cultura és de tots.

- Què representa l'OCB, avui en dia?

- Crec que l'OCB ha de conservar l'esperit de la cultura, reivindicar tot allò que ens ajuda a ser més persones. Cal reinvidicar, encara, la normalització lingüística perquè aquesta normalització sigui continua. La cultura és de tothom i no té colors, per això, l'OCB ha de ser integradora i no d'enfrontaments. Cap partit representa l'OCB.

Tot el que ella pensa ho diu a banderes desplegadas i a la clara.

- Activitats dutes a terme?

- A més de les que s'han fetes

fins ara, hem dut a terme tota una sèrie d'activitats com: curs de punt mallorquí, teatre, programes de televisió (en preparació), correllengües, visites a la gent que han fet país, tertúlies, festa 31 de desembre...

- Com et definiries políticament?

Com una bala em respon:
- No som de cap partit polític. Vot el que crec més honest, vengui d'allà on vengui. Tenc les meves tendències però vot, com he dit, a les persones més honrades.

- Ets nacionalista?

- Sí.

- Països Catalans Independents?

- Sí, com una regió d'Europa. Així i tot, les illes tenen unes característiques pròpies.

- Un llibre?

- Fuita i Martiri de Sant Andreu Milà de Miquel Àngel Riera. El vaig conèixer i em va impactar força bé.

- Una pel·lícula?

- West Side Story.

- Un poeta?

Em parla de Verdaguer, Espriu, Costa i Llobera, Blai Bonet, Josep Mª Llompart,

Miquel Martí i Pol, i tants d'altres...

- Guard un record d'admiració al Pare Colom. L'hi estic molt agraïda, sempre ens ha fet costat. Un vertader poeta que s'interessa i et dóna la mà. Poeta cabdal de la nostra poesia.

- Una cançó?

- "Paraules d'amor" d'en Joan Manuel Serrat.

Em fa la mitja i em diu: "Estava enamorada".

- Un polític?

- No tenc simpatia pels polítics. Sí crec amb en Gandhi i Joan XXIII.

- Un desig?

- La Pau.

- Què opines de l'església?

- Trob que l'església s'hauria d'arriscar més, ser més compromesa. Al jovent li falten respostes i l'església ha de donar solucions: avortament, anticonceptius, "gays"... El Pare Oliver deia que l'Església anava 100 anys enrera de la cultura. També és massa masculista.

Després de prendre comiat a na Mercè, la vesprada s'ha tenyit d'un núvol negrenc que guarneix la volta celeste. Un plovisqueig magritxol regalima per damunt l'asfalt. Imatges, paraules, records s'escalfen dintre el cap. El meu pas sense orientació sembla una catifa plena d'encís i d'encantament.

Un dia plujós del novembre del 96.
Bernat Forteza.

CULTURA DE DIJOURS BO A DIJOURS BO

Ara fa justament un any vaig escriure un article per al programa del Dijous Bo 1995 en el qual manifestava que, atesa la proximitat del segle XXI, volia una ciutat oberta i aglutinadora de manifestacions culturals; una ciutat que fos, com a mínim, l'exponent de la comarca. Per això, des d'aquelles línies vaig convidar tothom a treballar per fer d'Inca una ciutat compromesa amb qualsevol acció cultural.

Ha passat un any i permeteu-me que us digui que des d'aleshores hem treballat per aconseguir-ho, encara que els esforços tal volta no hagin donat uns resultats espectaculars immediats –pensem que en matèria cultural no es pot quantificar sinó qualificar. Tal vegada, aquest marc no resulti idoni per fer-vos una anàlisi exhaustiva de la trajectòria de l'Àrea des de l'any passat ençà, però sí per fer esment d'alguna de les iniciatives i dels serveis que oferim.

Així, doncs, un dels projectes més ambiciosos que té en marxa l'Àrea de Cultura, Educació i Esports és la creació de la Fundació Teatre Principal d'Inca que haurà de servir per donar resposta a les demandes d'espais teatrals i escènics en general i que serà també centre d'ensenyament i de recerca. Per mitjà d'aquesta Fundació l'Ajuntament pretén oferir als ciutadans una programació escènica cohe-

rent i continuada. No podem deixar d'esmentar, tampoc, la possible creació del Museu Etnològic i de la Pell, una més de les mancances que afecten la nostra ciutat i per a la qual ja s'està treballant.

El Centre d'Art Sa Quartera és també un dels espais municipals que compta amb el suport de Sa Nostra i del Consell Insular de Mallorca i que s'ha consolidat a la nostra ciutat com a primer espai públic dedicat específicament a l'art contemporani. Gràcies a aquesta instal·lació Inca gaudeix tant d'aquells autors que, per problemes d'espai, no havien pogut mostrar la seva producció, com de les darreres tendències avantguardistes.

D'altra banda, puc afirmar que l'Escola Municipal de Música s'ha consolidat ja definitivament: en primer lloc, pel nombre de matriculats amb què compta; en segon lloc, per la varietat d'assignatures que ofereix i, finalment, perquè és considerada una de les tres millors escoles de música de Mallorca.

Aquests són alguns dels programes punta de l'Àrea de la qual som responsable. Així mateix, però, continuem donant suport a totes les iniciatives que sorgeixen en el nostre municipi i que serveixen per enriquir tant el nostre patrimoni com nosaltres personalment.

Joana Rosselló Morales
Regidora de Cultura i Educació

MUNPER

CTRA. PALMA-ALCUDIA, KM. 30
TEL. 88 10 00 - 07300 INCA

CTRA. PALMA-MANACOR, KM. 30
TEL. 64 41 02 - 07220 MONTUIRI

LA SALLE, QUASI 90 ANYS DE DOCÈNCIA A INCA

Els germans de les Escoles Cristianes, més coneguts familiarment com de "La Salle", fundats a França, concretament a Reims per Sant Joan Baptista de la Salle, compliran prest els 90 anys de docència a Inca.

Varen obrir el seu Col·legi al "Pes des bessó" al carrer d'en Dureta. Fundaren a Inca a petició del Rector Bernardí Font i de l'Ajuntament d'Inca. Els Germans de La Salle varen ésser expulsats de França i varen obrir una sèrie de col·legis a la comarca des Raiguer: Alaró, Binissalem, Campanet, Sa

Pobla, Sineu, Santa Margalida (tancat l'any 1968), Inca... i a altres llocs de Mallorca com Andratx, Sóller, Lluçmajor i Pont d'Inca.

Els germans de La Salle foren coneguts també com "els frares del bavarall" per l'indumentària, sotana negra i coll blanc, que portaren fins a finals dels anys 60.

L'1 de gener de l'any 1908 vingueren a Inca i obriren les seves dependències. Després d'estar dos anys al carrer Dureta varen passar al carrer de Ses Coves. Es varen fer una sèrie de modificacions a l'edifici fins a passar al col·legi actual.

Fou la primera congregació religiosa que es dedicà a l'ensenyança masculina a Inca, ja que els Franciscans de la TOR no vingueren fins el 1910 i obriren el col·legi l'any 1911. Les germanes Franciscanes i de la Caritat donaven escola a les nines.

L'any 1930 arribaren també a Inca les

monges de la Pureza, que també donen escola a les nines. Les religioses franciscanes tancaren el seu convent i ara resten al Centre Joan XXIII i al Menjador Social.

Són molts els alumnes que al llarg de quasi 90 anys han passat per La Salle. Ara es vol donar nous horitzons i camins a l'Associació d'Antics Alumnes que ve funcionant en diferents grups. Es vol adequar al temps actual, ja que es creà una Federació d'Antics Alumnes del Districte ValènciaPalma, el novembre de l'any 1995 a Benicarló (Castelló).

Es vol potenciar aquesta Associació i donar-li més força. També es volen fer una sèrie d'actes commemoratius del 90 aniversari en els quals hi participin, a més de la comunitat d'Inca, la de districte, els professors i l'APA.

En aquests quasi 90 anys, hauríem de destacar la figura de "l'Hermano Benildo", que té un carrer a Inca. Ell fou el fundador del col·legi i figura senyera a Inca. La ciutat li va retre un homenatge l'any 1958 amb motiu del cinquantenari de la fundació del col·legi. Va fer molt per Inca i els seus al·lots. El Germà Lluís Segura una institució a Inca, on pràcticament hi porta 40 anys seguits ha estat el fundador de la Banda. Per les seves aules hi han passat també milers d'infants.

Altres Germans han dedicat els millors anys de la seva vida als nins d'Inca i comarca i molts dels que en foren alumnes, han continuat la feina dels seus mestres, una feina callada que va donant el seu fruit.

Ara ha arribat el moment d'acostar els diferents grups d'antics alumnes que venen funcionant, i fer una Associació forta per poder commemorar, molt aviat, els 90 anys de la fundació. Darrerament dos antics alumnes, Antoni Pons i ara Pere Rotger, han ocupat la batlia inquera.

Guillem Coll

UNA MAGISTRAL ACTUACIÓ DEL BRUT GRUP

Títol: MARS DE GESPA
Intèrprets: BRUT GRUP, Teatre
Director: Joan Lacomba
Local de representació: I. Berenguer d'Anoia, Inca.
Dia 9 de novembre, 22 h.

Vist des de fora semblava un difícil repte el que havien emprès els integrants del Brut Grup, al decidir-se posar en escena l'obra d'Ignasi Garcia, Mars de gespa.

Una obra que n'és una profunda reflexió sobre les baixeses de la condició humana analitzada des de les diferents situacions de dos ancians, que els junta l'atzar per emprendre junts el camí de l'ocàs de la seva existència. Tant pel contingut, ritme narratiu, com pels personatges no semblava l'obra més idònia per un grup de joves. Tot i això aconseguiren passar la prova i amb nota alta. No defraudaren a ningú del nombrós públic assistent, sala plena de gom a gom.

Amb els minsos recursos que disposa un grup d'afecionats aconseguen una digníssima escenografia. Els joves actors es submergeixen totalment en els personatges, aconseguint d'una forma molt admirable donar vida i credibilitat als drames i desventures d'Àlvar i Faustí. Estigueren molt ben assistits per un bon joc de llums, així com dels efectes especials.

Els actors secundaris s'encarregaren de caricaturitzar els estereotipats servidors de la cosa pública i de l'ordre, d'una forma tan encertada com simpàtica i creïble. Llàstima que els retratats no hi assistissin!

En conclusió, una gran feina de Joan Lacomba i del Brut Grup, teatre. Entre tots aconseguiren una magistral posada en escena de Mars de Gespa. Restarem encuriós a l'espera de poder veure el seu nou muntatge.

AMB

UN CÒMIC DE SOR CLARA ANDREU, DEDICAT ALS INFANTS

El passat dia 4 de desembre coincidint amb els 400 anys del naixement de Sor Clara Andreu, monja Jerònima morta a Inca en fama de santetat, es va obrir l'any del centenari amb una missa solemne, concelebrada i presidida pel Vicari General Mn. Joan Bestard. Va cantar l'Harpa d'Inca.

Després de la missa, Mn. Pere Fiol, col·laborador de la revista, va presentar el còmic amb textos seus i dibuixos de Sor Natàlia Argemí, monja catalana.

Aquesta publicació va ampliar les ja existents sobre Sor Clara Andreu. Amb uns dibuixos i un text adient es pretén acostar la figura d'aquesta monja als escolars i a la joventut d'Inca.

Aquesta publicació serà distribuïda als col·legis inquers i les monges obsequiaran amb un exemplar als al·lots que pugin al convent.

Guillem Coll

EL MONESTIR DE SANTA CLARA DE PALMA

El passat dissabte 23 de novembre vàrem visitar el monestir de Santa Clara aprofitant la seva obertura al públic.

Aquest monestir data des de poc després de la Conquesta del Rei en Jaume I, el conqueridor, l'any 1229. La història de la fundació comença molts anys abans que es fes efectiva, que va ésser a Barcelona l'any 1242. Feia anys que l'illa havia estat conquerida però el manteniment de la fe passava pel foment d'un nou ideal de vida, basat en la pobresa i la humilitat (Sant Francesc d'Assís). Aquest fet el tengueren en compte les Damianites de Tarragona, i la mare abadessa "Sor Catalina", demanà permís al Papa per construir a l'illa, una casa per fundar el monestir de Santa Clara a Ciutat de Mallorca.

El Papa Alexandre IV donà permís i el Rei en Jaume I oferí l'ajuda possible donant el vist i plau i ajudant a cercar unes cases a Ciutat.

La construcció del monestir es concretà definitivament el 1257, quan el Rei en Jaume I, confirmà la venda de les cases, hort i banys (actuals Banys Àrabs) d'en Bernat de Santa Eugènia a les monges Damianites.

La data del tancament de les primeres monges en clausura fou el 13 de gener de 1260. La primera comunitat estava formada per la mare abadessa, Sor Catalina i 12 monges més.

Tota l'edificació del convent es realitzà entorn del seu punt neuràlgic: el claustre. Fins l'any 1262 les monges mantenien la regla que Santa Clara havia après de Sant Francesc d'Assís; però el Papa Urbà IV les va concedir la seva pròpia regla, que encara guarden actualment. També el Papa va donar el privilegi de posar el monestir sota la protecció del Bisbat i d'un grup de nobles de la Ciutat. Ja des dels seus inicis (que foren certament durs) el monestir obtengué privilegis per part de la monarquia; un d'ells fou el permís de poder heretar les monges les seves pertinences familiars i aportarles al convent. Aquest fet els hi proporcionà una important font de recursos. També gaudiren del privilegi de donar sepultura dins del mateix recinte.

Arquitectònicament va marcar pautes, ja que en el seu intent de conservar l'espai físic necessari per un lloc de clausura, totes les edificacions veïnes havien de respectar mesures i ordres escrites.

Igualment feu de fre a l'expansió del Call que

s'apropava amb força. Per altra banda quedà resolt el bastiment d'aigua; les clarisses i els templers compartien una síquia. Signaren un acord sobre les mides de la canonada de distribució. El sistema de clavegueres quedà resolt amb l'ajuda d'un privilegi del Rei en Jaume II, a l'actualitat encara existeix dit sistema.

Tampoc al voltant dels horts del convent es podia realitzar cap activitat contaminant (gremi de teixidors, tenyir llana, ferreria...)

De principis del segle XIV data la construcció del refectori, cuina, porteria i galeries septentrional i occidental del claustre. La sala capitular és del segle XVI i l'església actual de meitat del segle XVII.

A l'interior del que poguérem visitar, te repartides una interessant col·lecció d'obres d'estil gòtic, renaixentistes i barroques. També vérem importants peces de mobiliari.

Per acabar, agrair l'amabilitat amb que Sor Catalina Thomàs ens explicà, atengué i mostrà aquesta joia medieval que és el monestir de Santa Clara de Palma.

Si voleu conèixer més la història del convent podeu consultar:

Conèixer Palma, Col·lecció: "Palma Ciutat Educativa" núm. 1. Ajuntament de Palma

Itineraris arquitectònics de las Islas Baleares, Mercedes Gambus Sainz i Maria Massanet Gili. Ed. Govern Balear, Conselleria d'Educació i Cultura

Santa Clara de Palma, vida quotidiana en un monestir medieval, Joan Sastre i Barceló. Ed. Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear

Carme Lorente

DITADA DE MEL

Bona ditada de mel per la reunió que van mantenir representants de l'OCB amb el president del Govern balear. Antoni Mir va demanar a Jaume Matas que es banyés més en el tema de la llengua, tant pel que fa a demanar de Madrid la cessió del serrell lingüístic així com en l'ensenyament en català. Aquest és, Sr. Matas, el bon camí i no el de rebre els analfabets de "Sa llengo Baleà", si el que es vol es fer del nostre un bon país.

Senallades de la millor mel pel reportatge realitzat a les planes del DIARI BALEARS, per na Margalida Tous, on es deixava prou clar quines són les passes que vulgui seguir qualsevol persona que vulgui normalitzar tant el nom com el llinatge en català. Per si us interessa, dir-vos que va sortir amb data de 2/10/96.

Més i més mel al JOVES PER LA LLENGUA i a la constant pressió que sobre l'ajuntament de Ciutat estan exercint aquests últims dies per tal d'aconseguir que la nostra llengua sia d'us habitual dins Cort.

I el vaixell de mel aquest cop va per al CONSELL INSULAR DE MALLORCA. La llarga preautonomia que està vivint la nostra comunitat amb el desgovern anterior està arribant a la seva fi. Ja tenim himne, tot i el greu que pugui saber-los a l'ala més carca del PP. Cal recordar manifestacions públiques d'alguns dels seus dirigents, tant a favor (Cristòfol Soler, o el nostre batle Pere Rotger) com en contra (El defenestrat Canyelles o el Sr. Vergèr). Mallorca i els mallorquins ens ho mereixem i amb aquesta votació no es fa més que oficial el que el poble ja tenia clar: que la Balanguera és l'himne de tots els mallorquins.

ESPERÓ

Bones esperonades pel regidor Ripoll per rebre de manera oficial a l'ajuntament de Ciutat la PLATAFORMA DE SES LLENGOS BALEARS amb motiu de parlar-li sobre l'absurda campanya reclamant un referèndum absurd per saber el nom que ha de rebre la llengua que parlam els mallorquins, després vindran els de Pollença, els de Lloseta, els ciutadellencs o els de Sant Antoni de Portmany o per què no, fins i tot si dos i dos són quatre o tres o cinc. Que s'atrevirien a arreglar un cotxe perquè en tenen un o operarien dels ronyons perquè pixen? Cadascú que faci la seva feina i la llengua pels lingüistes.

Ja hi tornam a ser amb la GUARDIA CIVIL. Si a la revista anterior li enviàvem un esperó per mor de la burla que en feien sobre la nostra llengua devers el quarter d'Inca, ara li toca el torn als números que van detenir el batle de Favara, al País Valencià, per parlar-los en català. Es veu que els tricornis, en qüestió de llengua, són iguals per tot arreu.

Un altre esperó a L'ÀREA DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT D'INCA. Si em de fer cas de la premsa, aquesta àrea s'ha caracteritzada durant les festes de les fires i el Dijous Bo, per patir un caos total. Per mostra, una espipellada: el patrocini d'un programa que no tenia programa sobre doma de cavalls. Per cert, altre esperonada per fer-ho tot en castellà.

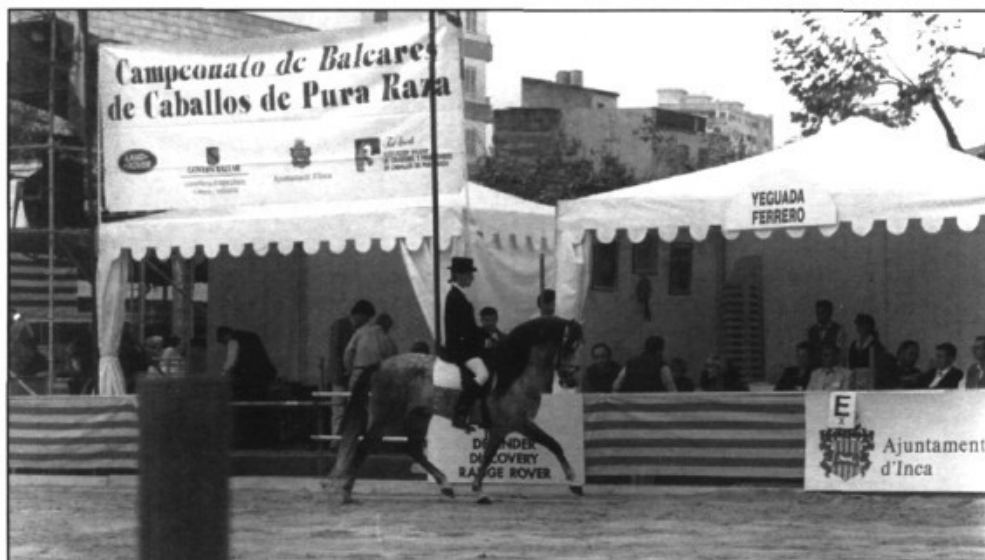
I per ficar-ho tot dins un sac amb un bon grapat d'esperons per a tots, hi mesclarem la dreta valenciana pel seu boicot i censura feta als últims "Premis Octubre", al ministeri de cultura espanyol per mantenir la divisió entre llibres en català i en valencià a l'Agència Espanyola del registre d'edicions internacionals ISBN i a la sentència del Constitucional sobre l'etiquetatge en català.

La més grossa però anirà als amos de les sales de cinema de Ciutat i d'Inca per la seva negativa inicial a projectar el Geperut de Notre Dame en català, un film que en la seva primera setmana d'exhibició ha recaptat vora els sis milions de pessetes. Això ja són nassos. Si ens boicotegen la llengua no hi hauríem d'anar fins que s'estreni en català però qualsevol els fa entendre als nostres infants que aquests senyors s'estimen molt poc la seva terra.

Jaume Nicolau "Rei"

ANDREU PERICÀS IZQUIERDO

Un cavallista que triomfa.

Amb motiu de la segona fira, dissabte 26 i diumenge 27 d'octubre, va tenir lloc a Inca el Campionat de Balears de Pures Races Equines. El jove inquer, n'Andreu Pericàs Izquierdo, amb la seva egua Princesa, aconseguí en el segon premi, secció segona per a potres de 2 anys.

Tenguérem una conversa amb n'Andreu sobre el premi i tot el món dels cavalls i cavallistes.

Ens confessà que la seva afició pels cavalls l'ha rebuda del seu pare, ja des de petit va poder estar en contacte amb aquest món. La seva afició no escatima sacrificis i esforços. Si un dia ha de competir no surt de nit i es concentra per a la competició. Dedicava molt de temps als animals de la seva quadre, neteja, alimentació i entrenament. No ho dubte gens a l'hora d'afirmar cavalls, cavalls i més cavalls.

A les competicions es mira de l'animal la morfologia (coll, cap, cos, pes, peus i cames, etc.) i la funcionalitat (conjunt harmònic de tots els moviments i diriem manera de lluir-se de l'animal). N'Andreu confessa que ell s'inclina més per la funcionalitat, mentre que el seu pare admira més la morfologia de l'animal.

Diu que a Mallorca hi ha molta afició i compara amb Sevilla, dient que malgrat allà es criïn molts animals, en proporció no tenen tanta afició com a Mallorca. Aquí a més hi ha cavalls de raça marroquí, àrabs i menorquins. Ell sent gran admiració pel poble menorquí per la seva gran afició pel món dels cavalls i per les seves festes que es fan a quasi bé tots els pobles de l'i-

lla germana.

Parla amb vertadera fruïció dels amics cavallistes. Diu que es coneixen tots, són molts bons amics, sovint surten junts.

En aquests moments tenen a caseva 3 egües i un cavall, Bamboleo. A la seva pista reglamentària hi passa n'Andreu moltes hores. Diu que el cavall és un animal molt noble i molt intel·ligent. Conta que el seu cavall el coneix molt. Quan tenien el cavall a Alcúdia que l'entrenaven, ell no li donava el menjar perquè no hi era sempre, però que quan hi anava el cavall sempre el reconeixia i s'alegrava de veure'l.

Ens parla amb il·lusió d'un projecte que tenien els cavallistes i que es farà realitat el proper mes de febrer, la I Fira del Cavall a Mallorca. La mostra representarà les diferents modalitats: doma clàssica, salt, trotons, a més de mostrar la morfologia i funcionalitat dels animals a les diferents edats i etapes de la seva vida.

Creu que a Inca encara hi manca gent que tenguí ganes d'emprendre nous projectes en aquest món dels cavalls i que estam mancats d'infraestructures al servei dels cavallistes.

El seu futur passa necessàriament per la doma. Se sent molt il·lusionat i diu que no hi escatimarà esforços i sap que compta amb la valuosa ajuda i col·laboració del seu pare i de tota la seva família.

Ànim, Andreu, i endavant!. Que tenguis molts èxits!.

LA LLIGA DEL BÀSQUET INCA

El Bàsquet Inca "Gráficas Garcia" ha començat la lliga de forma bastant irregular. Després del darrer partit a Inca contra el Breogan de Lugo, el bagatge no és tot el satisfactori que podríem esperar ja que es duen quatre partits guanyats per sis de perduts, hi ha que dir en favor de l'equip, que quasi tots els partits s'han perdut al darrer minut de joc, això fa pensar que amb un poc de fortuna parlaríem d'una o dues derrotes per moltes més victòries.

El bàsquet Inca a més de comptar amb un cos tècnic de reconeguda vàlua com són Fernando Merchante i Josep Miquel Arbúcies, té una plantilla bastant compensada.

Aquest any els fitxatges han estat cinc, que han servit per reforçar la bona plantilla de l'anterior temporada. La plantilla és la següent:

BASES:

Guillem Coll, segona temporada al Club. És un base que es caracteritza per la capacitat d'imprimir un gran ritme al joc, llançant contraatacs mortífers, i si té el dia, és capaç d'anotar bastants de punts.

Rafel Seguí, tercera temporada al Club. És el complement perfecte d'en Guillem, és un gran director de joc i bon defensor. El seu esperit lluitador el converteix en un jugador indispensable dins lligues.

Juanjo Pizà, primera temporada al Club. És un jugador molt jove però de gran qualitat tècnica, ha jugat pocs minuts però la seva

progrèssió fa que sigui un projecte de futur molt interessant.

ALERS

Berto Alzamora, segona temporada al Club. Especialista en el rebot amb atac i gran defensor. A pesar de la seva altura sap jugar molt be dins la zona.

Antoni Medianero, primera temporada al Club. És un jugador que per la seva qualitat ha de marcar diferències després d'una fase d'adaptació bastant acceptable, estic segur que encara donarà més de si ja en defensa com amb anotació.

Miquel Llompart, segona temporada al Club. La manca de minuts no li han permès arribar a ser el Miquel que tots coneixem, però de cada vegada va entrant més en joc i aprofitant les oportunitats que té durant els partits. Cal ressaltar que el primer partit de lliga es va guanyar amb un triple als darrers segons, encistellat per en Miquel.

Roberto Bustamante, primera temporada al Club. Gran defensor i capaç de menjarse al contrari tant dins com de fora de la zona. En atac és limitat cosa que supleix amb rebots, recuperacions, bloquejos, etc.

PIVOTS

Jason Winningham, primera temporada al Club. El nou jugador nordamericà de cada vegada va a més; en defensa es va entonant, i en atac és pur espectacle; esmotxades, rectificades, en l'aire, etc, fan que sigui un dels jugadors més aplaudits pels afectats.

Perry F. Carter, segona temporada al Club. És un dels estrangers millors de la categoria, és capaç de desferse de dos i tres contraris. Encara que a vegades pareix apàtic, sol acabar els partits amb més de vint punts anotats i més de deu rebots.

Victor Fernández, tercera temporada al Club. És l'altre jugador amb una gran projecció, és un dels pocs jugadors mallorquins de la seva edat, juntament amb Juanjo Pizà, amb futur.

Raul Uribarri, primera temporada al Club. Les lesions han estat la seva creu aquest principi de temporada i tan sols ha jugat per donar descans als americans. La seva experiència fa preveure que serà un home important els propers partits.

L'objectiu principal de la plantilla és quedar el més amunt possible a la classificació i amb l'ajut de l'afició, consolidarse dins aquesta nova lliga anomenada L.E.B.

Rafel P. Cortés Forteza

DADES ESTADÍSTIQUES

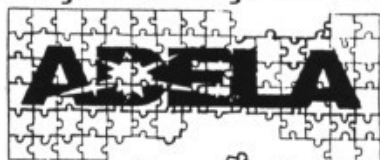
Jugador	tirs de 2	tirs de 3	tirs lliures	faltes	punts	minuts jugats
4. ALZAMORA	28	3	18	15	83	180
6. CARTER	76	0	47	37	199	352
7. SEGUÍ	5	7	12	24	43	118
8. COLL	17	7	21	34	76	332
9. PIZA	2	2	2	4	12	21
10. FERNÁNDEZ	1	0	2	0	4	4
11. BUSTAMANTE	15	1	11	31	43	187
12. MEDIANERO	30	22	23	31	149	328
13. WINNINGHAM	59	4	20	33	146	325
14. LLOMPART	7	8	5	14	43	91
15. URIBARRI	7	0	6	17	20	87
TOTAL	247	54	167	240	818	2000

Es siwell

Carrer Llevant, 19
Tel. 88 00 86
07300 INCA

PEÇA A PEÇA FEIM

AJUDA'NS
ASSOCIACIÓ BALEAR D'ESCLEROSI
LATERAL AMIOTRÓFICA

C/. Llarg, 56 • Tels. 14 07 39 - 62 02 15 • STA. MARIA

No volem ser
els més grans,
simplement
volem ser
millors.

L'agilitat en la gestió, el tracte personalitzat i altament professional són els valors que les persones com vostú aprecieu cada dia més en una entitat financera i per això a COLONIA treballam dia a dia, hora a hora, minut a minut per poder oferir-vos el que vosaltres desitgeu: la màxima eficiència.

COLONIA és una entitat financera d'ètim jove, altament preparada, amb una clara vocació de servei i el seu objectiu és, fonamentalment, treballar sense descans per ser cada dia millor, no per ser cada dia més gran.

Les nostres dimensions ens permeten ser més àgils, servir els nostres clients és el nostre mitjà d'inspiració.

 COLONIA Caixa d'Estalvis de Mallorca

FESTES DE NADAL

Hem entrat dins de l'hivern, on el temps fred convida a estar-se a la llar, amb la família, a la vora del foc, si se'n té, o a l'escalfor d'algun altre medi artificial que ens doni conhort per superar la inclemència de l'exterior.

La celebració de les festes nadalenques es sol fer familiarment i consumint uns menjars que, carregats de calories, ens reposin de la fredor que la naturalesa ens dona.

Les receptes que vos oferim avui compleixen el que abans hem dit, i esperam que siguin agradables al vostre paladar i al mateix temps, que els desitjos que són propis d'aquestes festes es compleixin amb escreix i que la pau, la ventura i sobre tot la salut sigui la tònica del Nou Any i per molts de veniders. MOLTS D'ANYS!

INDIOT FARCIT**Ingredients:**

1 indiote d'uns 3 Kg.

Farsa:

1 Kg. de carn capolada mesclada
 200 gr. de ventresca
 150 gr. de fetge
 200 gr. de fruites seques (panses, prunes, albercocs, pinyons etc.)
 200 gr. pitreres d'indiote o pollastre
 3 blancs d'ou
 11/2 dl. de llet o nata
 2 pomes
 1 pot petit de tòfones
 50 gr. de pa
 1 cullerada sopera de fècula

Condimentació:

- sal, pebre bo, canyella
 - moraduix
 - ralladura de pell de taronja
 - vi de Xerès, conyac
 - suc de les tòfones.

Elaboració:

Es desossa totalment l'indiote, procurant no espenyar la pell; després es talla la carn de l'interior, deixant-ne una capa prima, es reserven les pitreres per a la farsa i la resta de la carn es talla a daus.

Per elaborar el farciment, es mesclen tots els ingredients, manco el fetge, les pitreres i la ventresca que es tallaran a tires llargues i un poc gruixades. Les pomes es pelen i es tallem a daus. Les fruites seques, manco el pinyons, una estona abans es posen en remull amb aigua tèbia i es reserven. Les tòfones es tallen molt menudes i s'afegeixen a la farsa, juntament amb el suc de la llauna. El pa, una poc abans, es posa en remull amb llet o nata i després s'esmicola i s'afegeix a la farsa.

Tots els ingredients del farciment es mesclen molt bé i es condimenten amb la sal, el pebre bo, la canyella, la ralladura de taronja, el conyac, el vi de Xerès i el moraduix tallat menut. Tot s'acaba de lligar empolsant-ho amb la fècula i mesclant-ho molt bé.

Per farcir l'indiote, primer es salpebra l'interior de l'au i es comença a omplir amb la farsa, intercalant-hi tires, pel llarg, de fetge, ventresca i pitrera i també s'hi van col·locant les fruites seques. S'acaba de farcir, es cus

amb fil i agulla gruixada, es salpebra per l'exterior i s'unta amb oli. Seguidament s'embolica amb paper celofana i amb fil de cosir camaiots es brida o ferma molt bé, per tal que quedi ben estret i atapeït.

Es cou al forn, a temperatura suau, 130-150 graus, unes 3-3'5 hores, juntament amb els ossos de l'indiote i una bressa feta amb ceba, porro, pastanagó, tomàtiques, herbes aromàtiques, aigua i vi. De tant en tant s'ha d'anar girant i banyant amb el suc de la bressa.

Amb la bressa es pot fer la salsa d'acompanyament.

"BISCUIT GLACÉ" D'AMETLES TORRADES

Ingredients:

Batut I, muntat com "Bizcocho":

5 vermells d'ou
1 ou sencer
200 gr de sucre

Batut II, muntat com merenga:

5 blancs d'ou
100 gr. sucre mòlt

Batut III, mig muntar:

1/2 litre de nata
75 gr d'ametla torrada mòlta

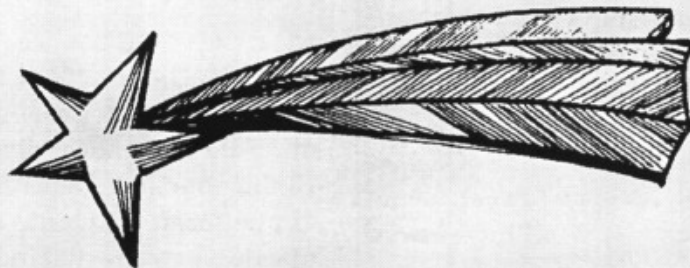
Elaboració:

Es preparen els tres batuts al punt que s'ha indicat, (s'ha de tenir en compte que, al batut III, l'ametla s'ha d'afegir a la nata quan ja està mig muntada); a continuació, i es mesclen amb suavitat, en el mateix ordre apuntat als ingredients.

Quan ho tenim tot mesclat s'aboca dins un motlo i es posa a gelar, un mínim de dotze hores, al congelador. Per desmotlar-lo es banya el motlo amb aigua calenta.

Nota: Aquestes postres es poden acompanyar amb alguna salsa calenta (xocolata, fruites...) i també amb pastes de te, teules, quartos, congrets...

Pere Massutí i Esperança Ramis

INCA REVISTA

*Vos desitja unes Bones Festes
i un Bon Any 1997*

Trobada de Delegacions de l'OCB a Inca (17-10-1996)

A la trobada que va tenir lloc al local de la nostra Delegació hi assistiren representants de moltes altres delegacions d'arreu de Mallorca, es va insistir, sobretot, en el retrobament dels nostres signes d'identitat i concretament enguany: la senyera del Rei En Jaume, l'himne de La Balanguera i la diada nacional del 31 de desembre.

Assemblea Ordinària de la Delegació (22-10-1996)

En primer lloc es féu un petit repàs a les activitats del curs passat i es presentà, a grans trets, la programació prevista per al curs actual 1996-97.

Es renovà la Junta Directiva per als dos propers anys, continuant na Mercè Puig com a Presidenta, na Catalina Ferrà, que es farà càrrec de la tresoreria, en Pere Quetglas, que serà vocal, n'Andreu Caballero, que continuarà en la coordinació del Brut Grup Teatre i del grup del jovent, en Xesc Dalmau, com a vocal. S'incorporen a la Junta en Jaume Gual, que farà les funcions de secretari, na Francina Armengol, que ajudarà a n'Andreu Caballero. Ells dos es responsabilitzaran, sota la coordinació d'en Lluís Maicas, d'un programa a TVI. N'Esperança Ramis, coordinarà les Tertúlies del Siurell, na Carme Lorente tindrà cura de les sortides culturals i en Sebastià Garcias es responsabilitzarà de les excursions.

El tresorer Pere Quetglas donà compte de la situació econòmica de l'entitat.

Estan prevists els següents cursos i activitats: Taller de pintar guix i Taller de quadres tridimensionals a càrrec de n'Antònia Fornés. Taller de punt mallorquí a càrrec de n'Antònia Amengual. Mostres de cuina mallorquina, menorquina i eivissenca, coordinades per na Carme Lorente. Racons i rondalles (rutes de les rondalles).

En acabar l'Assemblea poguérem tastar les

suculentos coques de n'Esperança Ramis i n'Antònia Alomar.

Trobada de la Columna Tramuntana (dia 24-10-1996)

A la seu de la nostra delegació es reuniren, a més dels membres de la columna Tramuntana, representants de la columna Valldemossa i del Consell permanent de Joves per la llengua.

Pels que no ho sabíeu, amb motiu del correllengua del maig passat, es constituïren els següents grups i columnes: Tramuntana (Lluc-Palma), Llevant (zona del llevant i pla de Mallorca), Valldemossa (Valldemossa-Palma), Internet (xarxa informàtica).

A la reunió, a més d'analitzar i valorar el passat correllengua, es parlà de la planificació de les activitats i la possibilitat de crear a Inca el grup de joves per la llengua. Es va fer una crítica constructiva al centralisme de l'OCB de Palma contra el qual s'ha de lluitar.

Hi tornarà haver altres encontres.

Actuació del BRUP GRUP TEATRE, dissabte dia 9 de novembre

El BRUT GRUP TEATRE estrenà l'obra d'Ignasi Garcia "Mars de gespa", al Saló d'Actes de l'IES Berenguer d'Anoia d'Inca el dia 9 de novembre, dissabte, a les 22 hores. El dia abans, dia 8, hi hagué el darrer assaig al que foren convidats els socis de l'OCB. El dia de l'estrena fou molt nombrosa la concurrència.

Visita a l'OCB d'Inca dels Blavets de Lluc

El matí dels DIJOURS BO d'enguany, dia 14 de novembre, en David Bartomeu, en Joan Tejada, en Melcion Martí, en T. Antoni Rey, en J. Antoni Donatí, en Rafel Perelló i en Jaume Calafat, blavets de Lluc que cursen 8è d'EGB, acompanyats pel seu professor Joan Pons, visitaren el nostre local on els oferirem

un petit berenar.

Al llarg de l'agradable conversa, ens assabentàrem de l'enregistrament del primer compacte de l'escolania (els altres, són refosos de cançons). Porta per títol. "Laudate Pueri Domini" i és un recorregut per l'any litúrgic des d'Advent fins a Pasqua amb altres cançons dedicades a la Mare de Déu. Conformava la portada, la bellíssima rosassa dels pelegrins d'en Nils Burwitz.

Encara que no ha tengut lloc la presentació oficial que segurament es farà al mateix Santuari, vos el recomanem! Sens dubte serà un bon regal de Festes!

Des d'aquestes pàgines la nostra cordial enhorabona als blavets i al seu director Baltasar. Bibiloni per la magnífica tasca coral i musical que duen a terme.

Visita al monestir de Santa Clara, dissabte dia 23 de novembre.

Visitarem les dependències del convent de Santa Clara, restaurat recentment i que s'ha obert al públic. Fórem més de 30, petit i grans.

Primera Tertúlia al Siurell, dimarts dia 26 de novembre

El convidat fou l'escriptor pobler Alexandre Ballester que ens parlà de Teatre i cultura. La seva paraula àgil féu que els assistents,

unes 15 persones, gaudíssim i penetràssim en el món del nostre teatre.

Visita a l'Editorial Moll

El dissabte, dia 15 de desembre, visitàrem l'Editorial Moll i poguérem contemplar la calaixera de mossèn Alcover.

Nit de la Cultura

El divendres, 20 de desembre, la Presidenta de l'OCB i alguns socis assistiren a la Nit de la Cultura i al lliurament dels "X Premis 31 de Desembre" al Casino Palàdium de Mallorca.

Excursions

Els socis de l'OCB han participat a les diferents excursions organitzades:

El diumenge dia 17 de novembre, a les cases d'Es Cosconar

El diumenge dia 24 de novembre, al Parc Natural de S'Albufera.

Diumenge, dia 15 de desembre, darrera excursió del trimestre a la comuna de Caimari.

Redescobrim les Rondaies Mallorquines.

Iniciació a la narrativa popular, conferència a càrrec de Caterina Valriu, dilluns, dia 16, al Casal de Cultura, a les 8 de la tarda.

Festa de l'Estendard

Tenim previst celebrar la festa enguany el dimarts, dia 30 de desembre amb una Concentració a la plaça de l'Ajuntament, a les 17 hores. Ens agradaria que hi fóssim tots presents. Com més siguem, més ens identificarem com a poble, és un dia especialment significatiu per reviuere i reivindicar les nostres senyes d'identitat.

NARRATIVA**XIII PREMIS JESÚS CATALÒNIA****XIII PREMI "JOAN CID I MULET"**

CONVOCA: ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE JESÚS

ADREÇA: Av. de Molins d'en Comte, 96 (Raval de Jesús)
43590 Tortosa (Baix Ebre)

MILLOR CONTE O NARRACIÓ DE TEMA LLIURE

EXTENSIÓ DE 10 a 20 FOLIS. Quadruplicat. Amb títol i lema. Amb un sobre on hi figurarà el nom, l'adreça, NIF i telèfon de l'autor. Cada aspirant al premi podrà presentar un màxim de 2 contes o narracions.

TERMINI DE PRESENTACIÓ: 27/02/97

DOTACIÓ: 75.000 pta.

XXXI PREMIS "CIUTAT D'OLOT"**XXXI PREMI "MARIÀ VAYREDA" DE PROSA NARRATIVA"**

CONVOCA: Ajuntament d'Olot

ADREÇA: Apartat de correus núm. 157
17800 Olot (Garrotxa)

TEL.: 972/261407

Aquest premi s'otorgarà al millor recull inèdit de narracions curtes de creació estrictament literària.

EXTENSIÓ: De 100 a 130 folis. Quintuplicat. Fent-hi constar el títol de l'obra i el premi a què concursen com també el nom i l'adreça de l'autor. Pot presentar-se amb plica.

TERMINI PRESENTACIÓ: 16.01.97

DOTACIÓ: 1.000.000 pta. i publicació de l'obra per l'editorial Empúries.

XXXI PREMIS "CIUTAT D'OLOT"**XXIX PREMI "CAIXA DE GIRONA" DE NARRACIONS PER A NOIS I NOIES**

CONVOCA: Ajuntament d'Olot

ADREÇA: Apartat de correus núm.157 - 17800 Olot (Garrotxa)

TEL.: 972/261407

OBRA DE NARRATIVA ORIGINAL I INÈDITA ADREÇADA A NINS I NINES D'EDATS COMPRESSES ENTRE ELS 9 I ELS 14 ANYS.

EXTENSIÓ MÍNIMA: DE 60 A 100 FOLIS. Per quintuplicat. Pot presentar-se amb pseudònim.

TERMINI PRESENTACIÓ: 16.01.97

DOTACIÓ: 500.000 pta. i publicació de l'obra.

XXI CERTAMEN DE NARRACIÓ CURTA CASTELLITX

CONVOCA: AJUNTAMENT D'ALGAIDA

ADREÇA: C/ del Rei, 6 07210 Algaida

NARRACIÓ CURTA DE TEMA LLIURE D'UN MÍNIM DE 3 FOLIS I UN MÀXIM DE 15. Per triplicat. Amb pseudònim i plica.

TERMINI PRESENTACIÓ: 19.03.97

DOTACIÓ: Trofeu Rosa d'Or de la Pau.

POESIA**XVI PREMI DE POESIA "L'ESPURNA DEL CLOT"**

CONVOCA: ORFEÓ MARTINENC-C.M. SANT MARTÍ.

ADREÇA: Av. Meridiana, 97 08026 Barcelona.

Podran participar-hi tots aquells poetes que no hagin publicat cap llibre. El tema serà lliure.

S'estableixen cinc categories:

a) de 21 anys en endavant.

b) de 17 a 20 anys.

c) de 13 a 16 anys.

d) de 10 a 12 anys.

e) fins a 9 anys.

Extensió: Per a la categoria "a", un llibret de poesia.

Per a les categories "b", "c", "d" i "e", un màxim de 125 versos. Per quintuplicat. En un sobre on figurarà la modalitat al qual es presenta amb nom i cognoms, NIF, l'adreça i el telèfon de l'autor.

TERMINI PRESENTACIÓ: 24.03.97

DOTACIÓ: Edició de l'obra.

XXXI PREMIS "CIUTAT D'OLOT"**XXXI PREMI "GUERAU DE LIOST" DE POESIA I PROSA POÈTICA.**

CONVOCA: Ajuntament d'Olot

ADREÇA: Apartat de correus núm 157

17800 Olot (Garrotxa).

TEL.: 972/261407.

EXTENSIÓ: de 60 a 100 folis. Quintuplicat. Amb pseudònim i plica.

TERMINI PRESENTACIÓ: 16.01.97

DOTACIÓ: 200.000 i posterior publicació a càrrec d'Editorial Columna.

XXI CERTAMEN DE POESIA "CASTELLITX"

CONVOCA: AJUNTAMENT D'ALGAIDA

ADREÇA: C/ del Rei, 6 07210 Algaida

UN POEMA O UNA COL·LECCIÓ DE POEMES D'UNA

EXTENSIÓ MÍNIMA DE 14 VERSOS. Per triplicat. Amb pseudònim i plica.

TERMINI DE PRESENTACIÓ: 19.03.97

DOTACIÓ: Trofeu Rosa d'Or de la Pau.

EXPOSICIONS

SAQUARTERA
CENTRE D'ART D'ART
Plaça de la Quartera, s/n. 07300 Inca, Mallorca. Tel. (971) 880150

ARXIPÈLAG

Exposició de pintors joves de les Illes Balears

Dates: del 13 de desembre al 12 de gener

Inauguració: divendres dia 13 de desembre, a les 20.00 h

Horari de visites: de dilluns a divendres, de 17 a 20 h;

dijous, dissabtes i diumenges, de 10.30 a 13.30 h.

ACTES CULTURALS I EDUCATIUS

XXVIII CONCURS DE TARGETES DE NADAL

Inscripcions i informació: Àrea de Cultura, Educació i Esports, fins al 13 de desembre

Organització: Àrea de Cultura, Educació i Esports • Col·laboracions: CP Llevant

EXPOSICIÓ DE LES TARGETES DEL XXVIII CONCURS DE TARGETES DE NADAL

Dates: del 20 de desembre al 6 de gener • Lloc: Centre d'Exposicions (carrer de la sirena 19)

Inauguració i lliurament de premis: el dia 20 de desembre, a les 20 h

Horari de visites: de dilluns a diumenge, de 17.30 a 20.30 hores;

diumenges, també de 10.30 a 13.30 h

Organització: Àrea de Cultura, Educació i Esports • Col·laboracions: CP Llevant

XIII CONCURS DE BETLEMS CIUTAT D'INCA

Inscripcions i informació: Àrea de Cultura, Educació i Esports,

CONCERT DE LA BANDA SIMFÒNICA DE LA FED. BALEAR DE BANDES DE MÚSICA

Dia: 21 de desembre • Lloc: església de Santa Maria la Major • Hora: 20.30 h

Organització: Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals

Col·laboracions: Ajuntament d'Inca, Fundació Pública de les Balears per a la Música, Conservatori Professional de Música de les Illes Balears, Aula de Música de la Universitat de les Illes Balears

Amb el patrocini de la Com. de Cultura i Patrimoni Històric del Consell Insular de Mallorca

TRADICIONAL CONCERT DE REIS

Dia: 6 de gener • Lloc: església de Santa Maria la Major • Hora: 20.15 h

Organització: Àrea de Cultura, Educació i Esports.

ACTIVITATS FORMATIVES

CURSOS AMB MATRÍCULA OBERTA

Radioaficionats • Fotografia • Deixalles • Enquadernació

ÀREA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS

COL·LEGI DE SANT VICENÇ DE PAÛL D'INCA

Cantadores de la Caritat 1938

Primera fila: 1. Margalita Alorda Vives; 2. Francesca Perelló Riera; 3. Magdalena Martorell Reus (difunta); 4. Antònia Fornés Ferrer (difunta); 5. Maria Aguiló Fuster; 6. Margalita Garcia Serra (monja de la Caritat, ja difunta).

Segona fila: 7. Gabriela Adrover Solivellas (difunta); 8. Antònia Noguera Estrany; 9. Catalina Coll Quetglas; 10. Margalita Perelló Riera; 11. Jerònima Payeras Prats.

Tercera fila: 12. Maria Campins Rosselló; 13. Paula Tortella Estrany; 14. Catalina Perelló Riera; 15. Catalina Campins Rosselló.

Quarta fila: 16. Catalina Morro Busquets; 17. Maria Figuerola Estrany; 18. Magdalena Garcia Serra (difunta); 19. Teresa Fiol Janer; 20. Magdalena Salamanca Oliver (monja de la Caritat).

Cinquena fila (de genolls): 21 Joana Calderón Garcia (monja de la Caritat); 22. Lluïsa Fuster Cortés (Difunta); 23. Magdalena Calderón Garcia; 24. Margalita Beltrán Serra.

Aquest cor va ser dirigit primerament per sor Catalina de Crist Rei, després pel reverend pare Esteve Cloquell TOR i, finalment, pel Sr. Antoni Autonell.

Totes elles marcaren i estan marcant una època que ha causat petjada molt profunda en la nostra ciutat d'Inca. A la fotografia falten algunes companyes, entre les quals Maria Tortella Estrany i altres que en aquests moments no recordam.

Unes, mestresses de casa envejables, altres, fadrines que dugueren a terme una labor apostòlica i social digne de tenir en compte.

Qui no recorda Maria Aguiló en el Col·legi de Sant Vicenç de Paül, les germanes Perelló Riera, les germanes Campins Rosselló, les germanes Tortella de Cas Cego, modistes i brodatores com Maria Figuerola, germanes Calderón, la pintora Teresa Fiol, les infermeres dels dentistes Alzina i Siquier: Catalina Morro i Magdalena Garcias, les Alorda, Noguera, Coll, Payeras, Beltran i les religioses sor Magdalena Salamanca i sor Joana Calderón!

Anualment, i amb l'Associació de les Antigues Alumnes, magistralment dirigides per Antònia Salamanca, es reuneixen sota les estovalles i els exquisits menjars, on recorden aquells anys, aquelles entremaliadures, nostàlgia per als qui ja ens deixaren...

Des d'aquestes pàgines vull transmetreles a totes una forta abraçada.

Antoni Mateu i Garau